БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 252 (6687)
ДЕКАБРИИН 2
СРЕДА
1953 он

Сэв 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

ПРОМЫШЛЕННОСТЬДА БА ХУДАЛДАА НАЙМААНДА ШЭНЭ АМЖАЛТАНУУДЫЕ ТУЙЛАХЫН ТҮЛӨӨ

Байгша оной хахадһаа эхилээд Коммунистическэ партиин Центральна Комитет Советскэ Правительство хэдэ хэдэн томонууд хэмжээ-ябуулгануудые хараалһан ба тэдэниие мүнөө бэелүүлжэ байна. Тэдэ хэмжээ-ябуулгануудай тоодо юун ороноб гэхэдэ: СССР-эй Верховно Соведэй V сессиин шиидхэбэринүүд, сесси дээрэ нүхэр Г. М. Маленковой табиһан зорилгонууд, хүдөө ажахын налогые бага болгохо тухай Хуули, «СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай КПСС-эй Центральна Комитедэй сентябрьска Пленумэй тогтоол», тэрэ тогтоолһоо үндэһэлжэ, хүдөө ажахын асуудалнуудаар партиин ЦК-тэй ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй гаргаһан гурбан тогтоолнууд ороно.

Эдэ тогтоолнууд хадаа **«...эрхим дээдэ техникын база дээрэ социалистическэ үйлэдбэрилгые таһалгаряагүй ургуулха, нарижуулан һайжаруулха зэргээр бүхы общественэ саг үргэлжэ ехэ болодог материальна, культурна эрилтэнүүдые эгээн ехээр хангаха»** гэһэн социализмын экономическа гол хуули ёһые бодото дээрэ бэелүүлгэдэ зорюулагдаһан байха юм.

«Советскэ худалдаа наймаае, промышленна ба эдеэ хоолой товарнуудые үйлэдбэрилгэ үргэдхэхэ, шанарыень һайжаруулха тухай октябриин һүүлээр гаргагдаһан Парти ба Правительствын тогтоолнууд социализмын экономическа гол хуули ёһые бэелүүлгэдэ мүн лэ зорюулагдаһаниинь мэдээжэ.

Советскэ хүнэй улам ургажа байгаа материальна ба культурна эрилтэнүүдые промышленностиин, хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэй хамта хангажа гэһэн айхабтар хүндэтэй ба харюусалгатай зорилго хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин, худалдаа наймаанай организацинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй урда табигданхай.

Парти ба Правительствын табиһан зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө хам оролсожо, мүнөө үедэ хүнгэн, эдеэ хоолой промышленностиин, худалдаа наймаанай организацинуудай хүдэлмэрилэгшэд арад зониие эрхим шанартай бараагаар элбэг дэлбэгээр хангахын тула, худалдаа наймаанай культурые дээшэлүүлхын тула ехэ оролдолго гаргажа ажаллажа байна. Гэхэтэй хамта, Парти ба Правительствын тогтоолнуудай гаргагдаһанай һүүлээр манай республикадахи промышленна, эдеэ хоолой товарнуудые үйлэдбэрилдэг промышленность, худалдаа наймаанай организацинууд тэдэ тогтоолнууд дотор эригдэһэнэй ёһоор ажал хүдэлмэреэ удаанаар шэнэдхэн табина. Энээн тушаа хэдэн жэшээ харуулая.

Республикын Нютагай ба түлишын промышленностиин министерствын предприятинууд ба Бурмонпромсоведэй артельнүүд үргэн хэрэглэлэй товарнуудые үйлэдбэрилхэ түсэбөө, тэрээгээр нэмэлтэ даалтабаринуудаа мууса дүүргэнэ, бүтээжэ гаргадаг товарнуудай ассортимент тон үсөөн байха юм. Илангаяа валенка, оро, мебель, утюг, элдэб амһарта, оёмол зүйлнүүд болон арад зоной хэрэглэдэг бусад зүйлнүүд багаар гаргагдана. Тинмэһээ нютагай промышленностиин предприятинууд ба олзоборилгын артельнүүд худалдаа наймаанай организацинуудта товарнуудые бүтээжэ үгэхэ түсэбөө дүүргэнэгүй. Тэдэнэр худалдаа наймаанай организацинуудта товарнуудые үгэхэ түсэбөө юһэн һарын турша соо оройдоо 83,3 процент дүүргэһэн байна. Эдеэ хоолой промышленностиин предприятинуудай хүдэлмэридэ мүн лэ ехэнүүд дутагдалнууд бии.

Үргэн хэрэглэлэй, эдеэ хоолой товарнуудые бүтээн гаргаха хэрэгэй иимэ хангалтагүй байдалда ороһоной гол шалтагааниинь юун бэ гэхэдэ: Нютагай ба түлишын промышленностиин министерство, Бурмонпромсовет, Хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин министерство товарнуудые гаргажа, худалдаа наймаанай организацинуудта үгэхэ гүрэнэй түсэбые предприяти бүхэнэй дүүргэхын хойноһоо шанга хиналта ба эрилтэ табяагүй, гүрэнэй түсэбые таһалдуулжа байһан предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдтэй эбсэжэ байгаа. Гадна, тэдэ предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдшье, партийна организацинуудшье өөһэдөө товарнуудай ассортиментые үргэдхэхэ, шанарыень һайжаруулха, нютагайнгаа ресурснуудые дүүрэн хэрэглэхэ талаар үүсхэл оролдолго багаар гаргадаг, социалистическэ мүрысөө һулаар эмхидхэдэг. Парти ба Правительствын тогтоолнууд дотор табигдаһан зорилгонуудые коллективүүдтээ һулаар тайлбарилдаг, тэдэниие дүүргэлгэдэ хүдэлмэришэдөө һайнаар элсүүлжэ шададаггүй байгаа.

Манай республикын городуудаар, олон тосхонуудаар, илангаяа холын хүдөө нютагуудта, фермэ ба бригаданууд дээгүүр худалдаа наймаан тон хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэнхэй. Жэшээнь, Сэлэнгын аймагтахи худалдаа наймаанай хүдэлмэриие абажа үзэе. Тэндэ худалдаа наймаан тон хангалтагүйгөөр табигдаһан байна. Илангаяа аймпотребсоюз муугаар хүдэлмэрилнэ. Долоон сельпонуудһаа гансал Селендумын сельпо розничнэ эд бараанай эрьесын түсэб дүүргээ. Эд бараанай ассортимент үсөөн байһаар. Жэшээлхэдэ, Тамчын сельпогой сельмагта байха ёһотой 58 янзын эд бараанһаа оройдоо 22 янзынхинь байба. Теэд эдэ товарнуудай нилээд олониинь аймпотребсоюзай оптово складта хэбтэжэ байха юм. Улад зондо саг бүри хэрэгтэй болодог сай, зуруул, дабһа, махорко, керосин, зүү гэхэ мэтэ магазинуудта үгы байдаг ушарнууд али олон үзэгдэдэг. Холо ойрын фермэ болон гүүртэнүүдтэ ажалладаг колхознигуудта эд бараа абаашажа худалдаха хэрэгые үнэн дээрээ нэгэшье сельпо ёһотойгоор эмхидхээгүй. Мүн эд хэрэглэгшэдэй кооперациин Сэлэнгын аймагай организацинуудай хүдэлмэридэ бусадшье олон дутуу дунданууд бии. Эдэ дутуу дунданууд хадаа кооперациин хүдэлмэриие аймгүйсэдкомой, Бурмонкоопсоюзай правлениин зүгһөө халирхайгаар хүтэлбэрилһэнэй хойшолонгынь болоно.

Үсэгэлдэр-мүнөөдэр манай республикын столица—Улан-Үдэдэ промышленностиин ба худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй республиканска зүблөөн боложо байна. Тэрэ зүблөөндэ хабаадагшад хадаа үргэн хэрэглэлэй промышленна товарнуудые, эдеэ хоолой товарнуудые үйлэдбэрилгэ үргэдхэхэ, шанарыень һайжаруулха тухай, советскэ худалдаа наймаае саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй ЦК-гэй тогтоолнуудые дүүргэхэ хэмжээнүүд тухай асуудал зүбшэн хэлсэнэд.

Зүблөөндэ хабаадагшад хадаа энэ асуудалые зүбшэн хэлсэхэ зуураа, промышленностиин ба худалдаа наймаанай организацинуудай хүдэлмэридэхи дутагдалнуудые шүүмжэлхы ёһоор бүрин элирүүлхэнь, арад зоной эрилтэнүүдые хангахаар промышленна ба эдеэ хоолой товарнуудые элбэгээр гаргажа худалдаха үргэн хэмжээ-ябуулгануудые хараалханъ лабтай.

Промышленностиин, худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн

Үсэгэлдэр Ленинэй орденто Бурят-Монголой оперо ба баледэй театрын байшан соо промышленностиин ба худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй республиканска зүблөөн нээгдэбэ. Энэ зүблөөндэ Бурмонторгын, Бурмонкоопсоюзай, Бурмонпромсоведэй системэнүүдэй ба промкомбинадуудай, пищекомбинадуудай хүдэлмэрилэгшэд, аймагуудай ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй түрүүлэгшэнэрэй орлогшонор, ОРС-нуудай начальнигууд хабаадалсана.

Үргэн хэрэглэлэй промышленна эд товарнуудай, эдеэ хоолой зүйлнүүдэй үйлэдбэрилгые үргэдхэхэ, тэдэнэй шанарыень һайжаруулха ба советскэ худалдаа наймаае саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй ЦК-гэй тогтоолнуудые бэелүүлхэ хэмжээнүүд тухай асуудалаар БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо нүхэр А. Г. Тараненко элидхэл хээ.

Мүнөөдэр зүблөөнэй хүдэлмэри дүүрэхэ байна.

ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ

С. М. Кировэй дурасхаалда

УРЖУМ. (Кировскэ область). Революциин дүлэтэ трибун С. М. Кировэй хорото муухайгаар алагдаһаар 19 жэлэй ойн үдэрые Уржумай ажалшад тэмдэглэбэ. Районой предприятинууд, колхозууд ба эмхи зургаануудта агитаторнууд С. М. Кировэй ажабайдал ба ажалябуулга тухай хөөрэлдөөнүүдые болон элидхэлнүүдые хэбэ.

С. М. Кировэй музей-байшанда орожо харагшадай тоо олошороо. Эндэ областиин олон районуудай, мүн Коми, Марийска ба Удмуртска автономно республикануудай хүдэлмэришэд, колхознигууд, һурагшад хэдэн олон экскурси ябажа хараа.

БАКУ. Бакугай центртэ Хагани үйлсөөр 1921 онһоо 1926 он хүрэтэр Азербайджанай КП(б)-гэй ЦК-гэй секретарь Сергей Миронович Кировэй ажаһууһан байшан бии. Эдэ үдэрнүүдтэ С. М. Кировэй байра-музейдэ олон нефтянигууд, машина бүтээгшэд, гэрэй эзэн эхэнэрнүүд, һурагшад, Советскэ Армиин ба флодой сэрэгшэд ябажа хараһан байна. Байра-музейдэ 400 гаран экспонадууд суглуулагданхай.

Партийна комитедүүдэй библиотекэнүүдтэ, Культурын ордонгуудта, клубуудта дүлэтэ революционерэй дурасхаалда зорюулагдаһан выставкэнүүд ба фотовитринэнүүд эмхидхэгдээ.

(ТАСС).

Тамхинай рекордно ургаса

АЛМА-АТА. (ТАСС). Казахстанай столицаһаа 18 километр заилийска Ала-Таугай хадада байгаа томо совхозуудай нэгэн — Алма-Атинска тамхи үйлэдбэрилгын совхоз байдаг. Энэ жэл эндэ шара тамхинай ургасын дэлхэйн рекорд туйлагдаба. Дунда зэргээр гектар бүриһөө 31,5 центнер тамхинай набшаһа суглуулагдаа. Комсомолец Джакуп Курмановай бригада 27 гектар газарта гектар бүриин 36,5 центнер тамхи ургуулба. Мүн тамхи таригша залуу звеньевой, Социалистическэ Ажалай Герой Татьяна Ирискина үзэгдөөгүй ехэ ургаса гектар бүриһөө 41 центнер набшаһа суглуулба.

Алма-Атинска совхоз тамхи дараһанайнгаа һүүлээр Алма-Ата, Москва болон Ленинградай тамхинай фабрикануудта эльгээдэг. Тус фабрика миллиард папирос гаргаха юм.

Тамхинай ургаса абалгын талаар дэлхэйн рекорд туйлагшадай дунда Социалистическэ Ажалай 11 Геройнууд бии.

Мүнөө Алма-Атын тамхи таригша залуушуул тамхинай набшаһа хуряалгые механизацилха талаар ехэ хүдэлмэри хэнэ.

Мичуринай нэрэмжэтэ Алтан медаль профессор М. А. Лисавенкэдэ олгогдобо

БАРНАУЛ, ноябриин 27. (ТАСС). Үрэ жэмэсэй Алтайска туршалгын станциин директор, Сталинска шангай лауреат, Хүдөө ажахын наукануудай доктор М. А. Лисавенко И. В. Мичуринай нэрэмжэтэ Алтан медаль тэрээндэ олгогдоһонтой дашарамдуулһан амаршалгын телеграмма Хүдөө ажахын наукануудай В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Бүхэсоюзна академиин президент Т. Д. Лысенкэһээ абаба.

Мичуринай нэрэмжэтэ Алтан медаль мичуринска агробиологиие хүгжөөхэ талаар габьяата ажал бүтээһэнэй түлөө олгогдодогынь мэдээжэ. 1953 он соо иимэ гансахан медаль олгогдоһон байна.

Профессор Лисавенко Алтайда үрэ жэмэс тарилгые үүдхэгшэнь болоно. Мүнөө хизаарай олонхи совхозууд ба колхозуудта үрэ жэмэстэ садууд бии. Алтайска үрэ жэмэсэй станцида болбосоруулагдаһан олон арбаад сортын яблока, сливэ, үхэр нюдэн, крыжовник, зэдэгэнэ гэхэ мэтэ үйлэдбэрилэ нэбтэрүүлэгдэнхэй.

Забайкалиин малшадта туһаламжа

ЧИТА, ноябриин 25. (ТАСС). Бурят-Монголой Агын национальна округой Карл Марксын ба Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудай малшадта медицинскэ хангалга хэхын тулада окружной больницын мэргэжэлтэдэй бригада гараба. Тэдэнэр рентгеновскэ аппарат ба лаборатори абалсажа ошоо. Врачууд диспансеризацилга үнгэргэхэ ба үбшэнтэндэ түсхай туһаламжа үзүүлхэ, мүн медицинскэ темээр лекцинүүдые уншаха, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ байна.

Октябрьда, мүн ноябрьда тус бригада Сталинай, Маленковой ба XIX партсъездын нэрэмжэтэ колхозуудай колхознигуудые болон тэдэнэй бүлэнэрэй элүүр энхые шэнжэлэн үзэбэ. Элүүрые хамгаалгын окружной таһаг округой бүхы тосхонуудта, холын фермэнүүдтэ ба бэлшээринүүдтэ үбэлэй турша соо диспансеризацилга дүүргэхэ гэжэ шиидэбэ.

Районно болон хүдөөгэй больницануудай олон арбаад врачууд тала газарай районуудай малшадые хангана. Фермэнүүд, мүн хонишодой бригадануудые хангадаг нүүдэл 15 улаан гэрнүүдтэ фельдшернүүд, медицинскэ сестранууд бии юм.

Сибириин уранзохёолшо А. Л. Копеловэй түрэһөөр 50 жэлэй ой гүйсэбэ

НОВОСИБИРСК, ноябриин 27. (ТАСС). Городой олониитэ уранзохёолшо—сибиряк А. Л. Копеловэй түрэһөөр табин жэлэй ойе тэмдэглэбэ. Тэрэнэй «Агуу ехэ нүүдэл», «Ажабайдалые угтуулан» ба бусад зохёолнууд советскэ уншагшадта һайнаар мэдээжэ юм. А. Л. Копеловэй романууд болон повестьнууд арадай демократиин оронуудта хэблэгдэн гарана.

Мүнөө уранзохёолшо Сибириин сад таригшад тухай шэнэ роман дүүргэхээ байна. «Сад дээгүүр наран мандаба» гэһэн түрүүшын бүлэгүүд тунхаглагдаа.

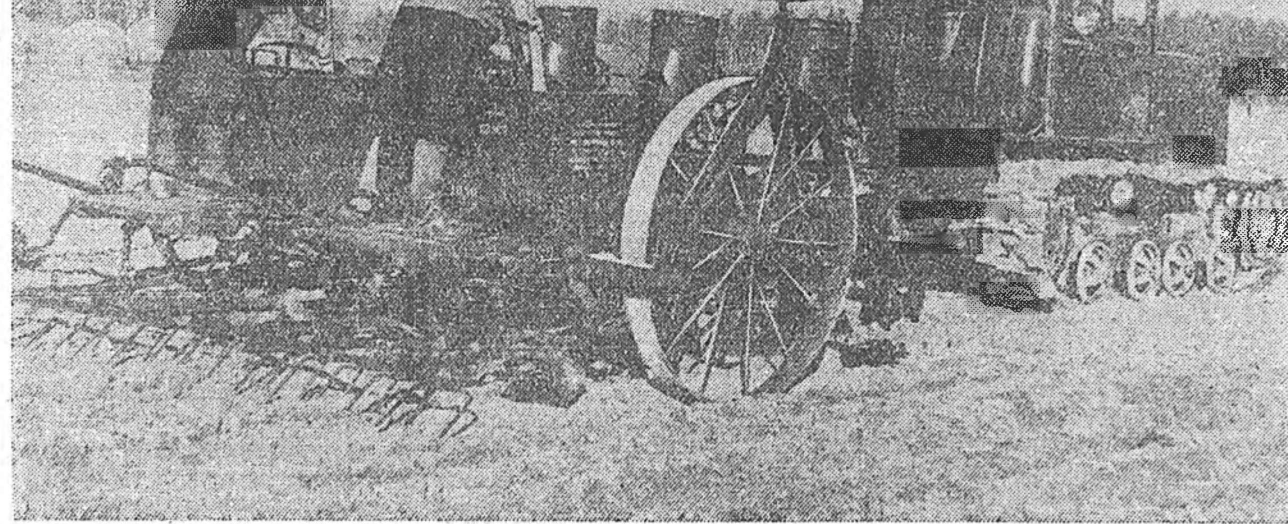
Спортивна шэнэ түхеэрэлгэнүүд

Манай ороной профсоюзууд мянга гаран стадион, санын хоёр мянга шахуу база, уһанай олон зуугаад станци, тамаралгын бассейнүүд, кортнууд болон спортивна олон арбаад мянган талмайтай болонхой.

Спортивна шэнэ түхеэрэлгэнүүд олон городуудта баригдана. Москвада «Сталинец» гэжэ стадион дээрэ теннисэ корт түхеэрэгдэжэ дүүргэгдээ, тус корт «шахтер» гэжэ обществодо хабаадаха юм. «Юные пионеры» гэжэ столична стадион һэльбэн заһабарилгын хүдэлмэри үргэлжэлһөөр. Футбольно поли, урилдаанай харгы, трибунанууд бэлэн болонхой. Мүнөө эндэ физкультурын байшангые барилга дүүргэгдэхээ байна. Ерэхэ жэлдэ энэ стадион дээрэ зунай каток түхеэрэгдэхэ ёһотой юм. 5500 хүнэй һууритай трибунануудтай, мүн велосипедүүдые хадагалха павильонтой велотрек Ленинградта барижа эхилбэ. Харьковта «Красное знамя» гэжэ спортивна обществын физкультурын ехэ байшан барижа дүүргэгдэхээ байна. Спортивна хоёр зал, секцинүүдэй хүдэлмэрилхэ таһалганууд гурбан дабхартай энэ байшан соо бии. Волейбольно ба теннисэ талмайнууд, урилдаанай харгы физкультурын байшанда ойрохон түхеэрэгдэхэ юм. 10 мянган хүнэй һууритай трибунануудтай машина бүтээгшэдэй стадион Алма-Атада баригдажа байна. Якутскда, Ленын үзэсхэлэнтэ һайхан эрье дээрэ «Медик» гэжэ спортивна обществын стадион бии болгогдожо байна.

Краснодонско, мүн Боково—Антрацитта (Ворошиловградска область), Астраханьда, Саратовта, Ужгородто стадионуудые барилга дүүргэгдэхээ байна. Профсоюзуудай спортивна шэнэ барилганууд Рига, Таллин, Майкоп ба бусад городуудта хэгдэнэ.

Хүдөө ажахыда—шэнэ техникэ

Промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдтэй хамтадаа советскэ эрдэмтэд хартаабхые квадратно-гнездовой аргаар тариха «СКГ—4» гэжэ машина зохёобо. Тэрэ хадаа холбогдоһон хоёр секциһээ бүридэнэ. Секци бүхэндэнь үрэһэнэй байха бункер, тэжээлэй удхуур, удхагша аппарат ба булагша механизмууд бии юм. Уурхай гаргадаг түхеэрэлгэтэй ба уелоловительтай түсхай сошнигууд машинада табигданхай. Хартаабха таридаг «СКГ—4» гэжэ машиные гусеничнэ трактор полидо табигдаһан зангилаатай хэмжүүрэн проволокын хажуугаар ябаха юм. Тэдэ зангилаанууд нүхэнүүдэй хоорондо адли зайтайгаар хэгдэһэн байна. Үзэлые дэгээдэжэ, автомат хүдэлнэ. Хартаабха тарилга 4 рядта нэгэн доро хэгдэнэ. Хартаабха тарихатаяа хамта, түсхай аппарат минеральна гранулированна үтэгжүүлгэ хүрьһэндэ оруулна. Квадратно-гнездовой тарилга хадаа тракторaар хүндэлэн ба утаашань ряд хоорондын элдүүрилгэ хэхэ арга олгохо ба тиихэдээ гарай ажал хэрэглэгдэхэгүй байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хартаабха таридаг «СКГ—4» гэжэ машина хартаабха тарижа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Республикын предприятинуудта

Ерэхэ жэлэй түсэбөөр ажаллана

Улан-Удын паровозо-вагонно заводой шэрэм шудхалгын цехын коллектив энэ жэлэй 11 һарын түсэбые октябриин 28-да дүүргэһэн юм.

Туйлаһан амжалтануудаараа урмашаһан тус цехын хүдэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид ноябриин 25-да дүүргэхэ гэһэн уялга абаад, социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, үйлэдбэриин түрүүшүүлэй дүй дүршэлые хэрэглэһэнэй ашаар шэрэм шудхаха жэлэйнгээ түсэбые ноябриин 20-до сүм дүүргээ.

—Иимэ амжалта бидэнэр ажалаа зүбөөр эмхидхэһэнэй, механизмуудаа гүйсэд хэрэглэһэнэй ашаар туйлаабди,—гэжэ цехын начальник нүхэр Рабданов хөөрэнэ. Жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэтээ хамта, тэдэнэр ажалай бүтээсые нилээд дээшэлүүлһэн, продукциин шанарые һайжаруулһан ба тэрэнэй өөрын үные химдаруулһан байна. Эндэ үйлэдбэриин түрүүшүүлэй тоо үдэр ерэхэ тудам олошорно. Мүнөө эндэ 40 гаран хүн ажалай түрүүшүүл болонхой. Тэдэнэй дунда ажалай новатор Абрамович, формовщица, Истомина, шэрэм шудхагшад Николаев, Азаров, вагранщик Токарев ба бусад эршэтэ ажалаараа суурхана. Эхэ ороноймгоо экономикые улам саашань хүгжөөхэ, табадахи табанжэлэй түсэб соо металлургнуудай урда табигдаһан хүндэтэ зорилгые дүүргэлсэн, эдэнэр мүнөө үдэр бүри хоёр нормо дүүргэнэ.

С. Черненко.

Мэргэжэлээ дээшэлүүлнэ

Бурмонпромсоведэй түрүү предприятинуудай нэгэнэй—«Победа» гэжэ олзоборилгын артелиин коллектив үнгэрэгшэ 10 һарын түсэбые 18 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 680 мянган түхэригэй элдэб хубсаһа оёжо гаргаа һэн.

Мүнөө энэ коллектив жэлэйнгээ даалтабариие саг болзор соонь амжалтатайгаар дүүргэхын тула мүрысөөгөө улам шангадхана. Эрхим шанарай мастернууд нүхэд Е. Афанасьева, Н. Немченко, А. Данилова гэгшэд үндэр бүтээсэтэ ажалаараа энэ мүрысөөндэ түрүүлэн ябана.

Өөһэдынгөө мэргэжэлые һайнаар шудалһан ба нормоёо ходо үлүүлэн дүүргэдэг үйлэдбэриин түрүүшүүл А. Петрова Екатерина Банеева хоёрто РСФСР-эй промкооперациин соведэй правлениин тогтоолоор «2-дохи категориин мастер-портной» гэһэн нэрэзэргэ һаяхан олгогдоо.

Мүн энэ артелиин № 9 отделениинхид ажалаа зүбөөр эмхидхэн, горьтой амжалтануудые туйлана. Эндэхи үйлэдбэриин түрүүшүүл Е. Николаева, Н. Дружинина, Л. Арбутовская гэгшэд үдэр бүри нэгэ хахад—хоёр нормо дүүргэнэ. Түрүүшүүлэй тоо улам олошорно.

—Ажалшадай үргэн хэрэглэлэй зүйлнүүдые ехээр үйлэдбэрилхэ, шанарыень эрид һайжаруулха талаар парти, правительствынгаа заабариие бэелүүлэн, манай артелиинхид саашадаа бүри һайнаар ажаллажа, жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэнь лабтай.—гэжэ энэ артелиин түрүүлэгшэ нүхэр Баранов хөөрэнэ.

Ф. Башухаев.

Оролдосотой ажалай үрэ

Александра Афанасьевна Беднягина «Бурмонторгын» № 4 магазинда 10 жэл соо продавецээр хүдэлмэрилнэ. Олон жэлэй туршада эндэ хүдэлмэрилхэ зуураа, худалдаа наймаанай мэргэжэлые һайнаар шудалаа.

—Хүн зондо ямар эд бараанай хэрэгтэй байһые нарииаар шэнжэлжэ, хараадаа абажа, тэдэнэй эрилтэнүүдые шадаал һаа дүүрэн хангаха гэжэ оролдодогби, — гэжэ тэрэ хөөрэдэг.

Нүхэр Беднягина худалдаа наймаае саашадань һайжаруулха хэрэгтэ бүхы хүсэеэ гаргадаг юм. Хэдэн жэлэй туршада эд бараанай эрьесын түсэбые хододоо саг соонь дүүргэдэг, үлүүлэн дүүргэдэг байгаа. Мүнөө нүхэр Беднягина «Советскэ худалдаа наймаае саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» парти, правительствын тогтоолтой танилсаад, саашадаа үшөө һайнаар хүдэлмэрилхэ гэжэ оролдоно.

И. Гроссман.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаар саашадань бэхижүүлхэ

Тарбагатайн аймагай партийна конференци

Тарбагатайн аймагай партийна конференци боложо, партиин айкомой хүдэлмэри тухай тоосоото элидхэл КПСС-эй айкомой секретарь нүхэр Рыбаков хэбэ.

Энэ жэлдэ аймагай колхозууд ба МТС-үүд хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэринүүдые урда жэлнүүдтэ орходоо эмхитэйгээр үнгэргөө. Колхозууд бүхы уялгата түлэбэреэр гүрэнтэйгөө болзорhоо урид тоосоhон, үрэhэнэй фонд гүйсэд байгуулhан, ниитын мал үсхэбэрилхэ даалгабаряа дүүргэhэн байна. Гэхэ зуура, аймагай ажахые хүгжөөлгэдэ дутуу дунданууд үшөөл бии. Аймаг дотор экономическа талаараа hула, гээгдэнги колхозууд олон байна. Жэшээлхэдэ, «Красный боец», «Путь Ленина», «Победа», «Искра» ба бусад колхозууд эмхидхэлэй-ажахын талаар үшөө hула юм.

Энэ жэлдэ малаа өөhэдөө үсхэбэрилэн олошоруулжа, гүрэнэй түсэбые дүүргэhэн нэгэшье колхоз аймаг дотор үгы. Малай ашаг шэмэ бага байhаар. 1953 ондо дунда жэшээгээр нэгэ хониноhоо 1 килограмм 600 грамм ноохо хайшалагдаа. Үнеэдhээ тон бага hү hаагдана.

Иимэ ушар юун дээрэhээ болоноб гэхэдэ, партиин айком, аймгүйсэдком тэжээлэй бата бэхи база байгуулжа шадаагүй, зоотехническэ барилгануудые хүсэд эрхилээгүй, үнеэдэй тоо олошоруулха талаар зохихо хэмжээнүүдые абаагүй байна.

Тарбагатайн аймаг городто дүтэ аймаг гээшэ. Тиимэhээ аймагай колхозууд илангаяа хартаабха, овощь ехээр тариха, городой ажалшадые огородой эдеэгээр элбэгээр хангаха зэргэтэй юм. Гэбэшье, огородно ажахые олзо ехэтэй hалбари болгохын талаар партийна болон советскэ органууд, МТС-эй директорнүүд, колхозой түрүүлэгшэнэр зохихо хэмжээ абанагүй. Аймагай колхозууд хартаабхаяа муугаар элдүүрилэгдэhэн газарта ехэ оройтаридаг. Нютагай үтэгжүүлгэ хэрэглэгдэнэгүй, ряд хоорондын элдүүрилгэ хэгдэнэгүй. Тиимэhээ энэ жэлдэ олонхи колхозуудта хартаабхын ба овощиин ургаса урда жэлнүүдтэ орходоо холо багаар абтаа. Зарим колхозууд хартаабхын үрэhэ мүнөө хүрэтэр хаагаатүй. Аймаг дотор дүрбэн овощехранилищи баригдаха аад, нэгэшье баригдаагүй, парниково рама хэхэ хүдэлмэри эхилэгдээшьегүй байhаар гэжэ делегат нүхэр Брянский хэлэбэ.

Хүдөө ажахын культурануудай ургасые бүхы хэмжээгээр дээшэлүүлхын, ниитын малай тоо толгойе олошоруулха ба ашаг шэмыень ехэ болгохын тула МТС-үүд ехэ үүргэ дүүргэхэ ёhотой. Гэбэшье, Тарбагатайн, Ехэ-Куналейн, Жиримскэ МТС-үүд агротехническэ түрүү методүүдые хэрэглэхэ, малай тэжээлэй бата бэхи база байгуулха, малажалай ажал ехэтэй хүдэлмэрииие механизацилха, колхозуудта ажалай эмхидхэлые hайжаруулха талаар өөдтэй хүдэлмэри хэнэгүй гэжэ делегадууд нүхэд Пластинин, Рыбаков, Иванов ба бусад тэмдэглэбэ.

Тоосоото үе соо промышленна предприятинуудай партийна эхин организацинуудай хүдэлмэриие партиин айком hайжаруулжа шадаагүй. Аймагай эдеэ хоолой комбинат кондитерска зүйлнүүдые гаргалгаар даалгабаряа дүүргэдэг байбашье, нютагай түүхэй эдүүдhээ продукци гаргалгые эмхидхэнэгүй. Мүн аймпромкомбинат мүнөө эрьесын мүнгэ үгы шахуу болошоhон дээрэhээ ажалаа зогсоохо баатай болоод байна гэжэ делегат нүхэр Попов хэлэбэ.

Мүн тэрэшэлэн худалдаа наймаанай, финансова организацинуудай, культурно-гэгээрэлэй ба медицинскэ эмхи зургаануудай, hургуулинуудай хүдэлмэридэ ехэхэн дутагдалнууд бии.

Тоосоото үе соо партиин айком партийно-политическэ хүдэлмэриие hайжаруулха хэрэгтэ партийна эхин организацинуудта бага туhаламжа үзүүлөө. КПСС-эй айкомой секретарь нүхэр Малыгин участогууд дээрээ партийно-политическэ хүдэлмэриие эмхидхэхын орондо, кабинедтээ hуугаад энэ тэрэ заабари эльгээжэ байдаг байгаа гэжэ конференциин делегадууд нүхэд Орлов, Антошин, Каменщиков, Гусляков ба бусад шүүмжэлбэ.

«Гигант», «Искра», Калининай, Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудай партийна эхин организацинуудта партийно-политическэ хүдэлмэри илангаяа hулаар ябуулагдана. Эдэ партийна организацинууд колхозуудайнгаа правлениин ажал-ябуулгые саг үргэлжэ хинан шалганагүй, артельнүүдые эмхидхэлэй-ажахын талаар саашадань бэхижүүлхэ хэрэгтэ ёhотой анхарал хандуулнагүй гэжэ делегадууд шүүмжэлбэ.

Тоосоото элидхэл тушаа хамта 26 хүн үгэ хэлээ.

Конференци хадаа партиин айкомой тоосоото үе соохи хүдэлмэриие хангалтатай гэжэ сэгнээд, партийно-эмхидхэлэй ба ниитэ-политическэ хүдэлмэриие hайжаруулха, колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаар улам бэхижүүлхэ хэмжээнүүдые хараалhан шиидхэбэри баталан абаа.

Партиин айкомой ба шалгалтын комиссиин шэнэ состав hунгагдаа.

Партиин айкомой эмхидхэлэй пленум боложо, КПСС-эй айкомой нэгэдэхи секретаряар **Н. Н. Рыбаков**, секретарьнуудаар **Г. Н. Округин, А. А. Горин** гэгшэд hунгагдаба.

Дутагдалнуудтай эбсэшоод hуудаг секретарь

—Танай колхозой ажахы ехэ гээгдэлдэ оронхой гэжэ мэдэнэ ёhотойт. Мүнөө малай үбэлжэлгэ эмхигүйгөөр үнгэргэгдэжэ байна. Үбhэ тэжээлээр дутамагшье hаа, зарим малшад тэрэнээ хайша хэрэгээр, хайра гамгүйгөөр гаргашална. Нүхэр Буянтуев, Та «Улаан Тори» колхозой партийна организациин секретарь байнат. Колхозойтнай ажахые хүгжөөлгэдэ ганцашье энэ дутагдал бэшэ, тоолоод ороо хада үшөө олон, бүри ехэ дутагдалнууд бии байhаниинь мэдээжэ, —гээд хандаа hаатнай, нүхэр Буянтуев: — Зүб, зүб, дутагдалнууд байнгүй яахаб, хаана ошохо юм — гэжэ харюусаха байха.

Теэд тэдэниие хэн усадхаха ёhотойб.

Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй, хүдөө ажахын түрүүшүүлэй республиканска зүблөөндэ хабаадагшадай уряае нэн түрүүндэ колхозой коммунистнууд дэмжэжэ эхилхэ, колхознигуудай дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ ёhотой байгаа. Теэд мүнөө социалистическэ мүрысөөн энэ колхоздо ёhо тэдыгээр эмхидхэгдэнхэй.

—Социалистическэ мүрысөөнэй хэр зэргээр дэлгэрүүлэгдэжэ байhые Та өөрөө хэзээ, хаана, ямар гүүртэдэ, ямар бригадада шалгажа үзөөбта? — гэжэ асуубал, нүхэр Буянтуевай харюу үгэхэнь бэрхэтэй байха. Юуб гэхэдэ, хаанашье шалгажа үзөөгүй ха юм.

Тус колхозой партийна организацида суглаан үсөөн болоно. Бюрогой заседанинууд үнгэргэгдэнэгүй, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгэ hулаар дэлгэрүүлэгдэнэ, баталан абаhан шиидхэбэринүүдынь дүүргэгдэнэгүй. Коммунистнуудай шүүмжэлхы ажаглалтануудта партбюрогой гэшүүд шэхэ дүлии hууна. Партиин гэшүүд Жапов, Буянтуев, Нанзатов ба бусад ажалдаа муугаар хандажа, ходо архидажа ябана гэhэн шүүмжэлэл нэгэ партийна суглаан дээрэ гараа юм. Теэд тэдэнэр мүнөөшье тэрэ зангаараал ябана. Эдэнэртэ ямаршье хэмжээ абтанагүй.

Колхознигуудай дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри тон хангалтагүйгөөр табигданхай. Тус колхоздо 31 коммунистнууд, 28 комсомолецууд бии юм. Эндэ 11 агитаторнууд бии гэжэ тоологдоно. Теэд нүхэд Сандан Нанзутов, Василий Дугаров, Бальжинима Будаев, Сергей Нанзутов, Очирма Базарова гэгшэд мүнөө нэгэшье хөөрэлдөө үнгэргэнэгүй.

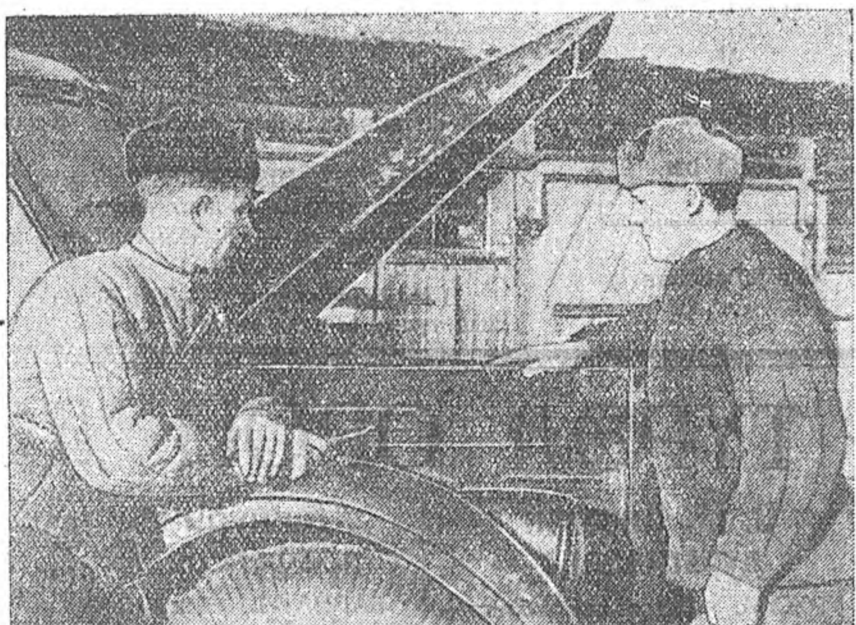
Колхознигуудай ажалай эмхидхэл ба журам тон hула муу байна. Ажалта үдэрэй минимум олоогүй колхознигууд олон.

Дутагдалнууд тухайда саашадаа хэлэхэ болоо hаа, үшөө олон байха. Эдэ дутагдалнуудтай партсорганизациин бюро ба секретарь нүхэр Буянтуев эбсэшоод, hанаа амар hууна.

Манай партиин Устав хүдэлмэридэхи дутуу дундануудтаяа эбсэхэгүй гэhэн эрилтэ өөрынгөө гэшүүн бүхэнэй урда табидагые нүхэр Буянтуев яахадаа мартанаб?

Д. Доржиев, манай корреспондент.

Ториин аймаг.

Иван Михеевич Стулев, Александр Никифорович Соколов гэгшэд сэрэгэй албанhаа бусажа ерээд, партиин урлада харюусан хүдөө ажахыда хүдэлмэрилхөөр гаранхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хонхолойн МТС-эй автогаражые даагша нүхэр А. Соколов, шофёр И. Стулев хоёр рейсдэ ошохо машина шалгажа байна.

О. Березновой фото.

КОЛХОЗУУДТА ГОРОДОЙ ТУhАЛАМЖА

Олзоборилгын артелиинхид туhална

Бурмонпромсоведэй системын эгээл түрүү олзоборилгын предприяти —Кировэй нэрэмжэтэ артель (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Мартыненко) Иволгын аймагай «1-ое Мая» колхозые шефтээ абанхай юм.

hаяхан олзоборилгын артель «1-ое Мая» колхоздо бусаалтагүйгөөр нэгэ автоприцеп үгөө. Мүнөө тэрэ автоприцепынь малай байра бариха модо шэрэлгэдэ ашагтайгаар хэрэглэгдэнэ. Гадна, hаяар колхозой хоёр автомашина, хэдэн тэргэ кировэйхидэй мастерскойдо асаргажа заhабарилагдаха байна.

Тиихэдэ үнгэрhэн воскресениин үдэр олзоборилгын энэ артелиинхидэй уранhайханай самодеятельностиин коллектив колхоздо ошожо, концерт табяа. Тэрэниинь колхознигууд ехээр hонирхон хараа.

Б. Петров.

Колхозой радиоузелые заhабарилхань

Улан-Удын пристаниин коллектив партиин ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй ба областной комитедэй 8-дахи пленумэй шиидхэбэриие бэелүүлэн, Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозые шефтээ абаа hэн. Тэдэнэр шефскэ колхоздоо туhаламжа үзүүлхэ тодорхой хэмжээ ябуулгануудые хараалаад, тэрээнээ бэелүүлжэ эхилэнхэй.

Уhанзамайхид тус колхоздоо 5 центнер горючи ба түрхилтын материал үгөө. Мүн саашадаашье энэ талаар хододоо туhаламжа үзүүлхэ юм.

hаяхан пристаниин радиостанциин начальник нүхэр В. Кузнецов Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо ошожо, тэндэхи радиоузелай хуушарhан аппаратурые шалгажа үзөөд, тэрэниие саашадань ашаглажа болохогүй гэжэ элирүүлээ. Ойрын үдэрнүүдтэ нүхэр Кузнецов тус колхоздо радиоузелай шэнэ аппаратура абаашажа тодхохо байна.

—hаяар манай модошо дархашуул шефскэ колхоздоо ошожо, тэндэ малай байранууд болон колхознигуудай гэрнүүдые барилсаха, заhабарилалсаха юм, — гэжэ пристаниин партийна бюрогой секретарь нүхэр М. Осинцев хөөрэнэ.

Ш. Борькин.

Шухала хэрэгые тооногүй

Партиин ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй түүхэтэ тогтоол социалистическэ хүдөө ажахые богонихон болзор соо эрид хүгжөөхэ гэhэн зорилго табяа.

Энэ зорилгые бэелүүлэн, манай республикын промышленна предприятинууд колхозууд болон МТС-үүдтэ шефскэ туhаламжа үзүүлхэ ёhотой, үзүүлжэшье байна.

Улан-Удын сэмбын фабрика октябрь hарын эхеэр Тарбагатайн МТС-ые шефтээ абаад, ажалаа зүбөөр эмхидхэхэ, механизаторнуудта байрын зохистой hайн услови байгуулха хэрэгтэнь, бусад хүдэлмэридэнь туhаламжа үзүүлхэ гэжэ шиидэhэн байгаа. Тэрэ гэhээр хоёр hара шахуу саг үнгэрөө. Гэбэшье, фабрикын хүтэлбэрилэгшэд Тарбагатайн МТС-тэ материальна ба техническэ ямаршье туhаламжа үзүүлнэгүй.

hаяхан Улан-Удэ городой партийна эдэбхитэдэй суглаан дээрэ сэмбын фабрикын хүтэлбэрилэгшэд ба партийна организаци колхозууд, МТС-үүдтэ шефскэ туhаламжа хүргэхэ талаар зохихо анхарал хандуулнагүй, мүнөө болотор тус асуудалаар ямаршье хүдэлмэри хээгүй гэжэ заагдаа hэн. Гэбэшье, фабрикын хүтэлбэрилхы нүхэд энээнhээ бодото тобшолол хээгүй, харин Тарбагатайн МТС-тэ хоёр дахин ошоод, энээгээрээ «туhаламжаяа» хизаарлаhан байна.

Фабрикын директор, мүн профсоюзай месткомой түрүүлэгшэ нүхэр Коробков гэгшэд тус МТС-тэ ошоод, механизаторнуудыетнай дэрэ дэбисхэрэй хэрэгсэлнүүдээр хангахабди, уранhайханай самодеятельностиин коллективые эльгээхэбди гэжэ байжа найдуулhан байгаа. Теэд, тэдэнэй хэлэhэн үгэнь мүнөө болотор бэелүүлэгдэнэгүй.

Фабрикын хүтэлбэрилэгшэд шефскэ туhаламжын туйлай ехэ удхашанартай байhаниие мэдэнэгүй гэхын аргагүй. Эдэнэрэй тус асуудалаар ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулаагүй дээрэhээ фабрикын хүдэлмэришэд ямаршье МТС-ые шефтээ абаhанаа мэдэнэгүй.

Б. Шатонов.

ХЭБЛЭЛЭИ ШЭНЖЭЛЭЛ

Түрүү дүй дүршэл үргэнөөр дэлгэрүүлхэ

«СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй шиидхэбэриие советскэ хүнүүд, тэрэ тоодо Бурят-Монголой ажалшад ехэ hайшаалтайгаар угтаа. Эдэ хэмжээнүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө манай республикын хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд мүнөө ехэ эдэбхитэйгээр тэмсэжэ байна.

Ороohото, овощной болон тэжээлэй культурануудай ургасые эрид дээшэлүүлхэ, малай тоо толгойе олошоруулхатаяа хамта, ашаг шэмэ үгэлгыень ехэ болгохо бүхы арга боломжонууд ба резервнүүд манай республика дотор хүсэд бии гээшэ. Энээн тухай hаяшаг болоhон аймагуудай ба республиканска хүдөө ажахын выставкэнүүд эли тодоор гэршэлжэ үгэнэ.

Эдэ выставкэнүүд дээрэ хүдөө ажахые хүгжөөхэ талаар түрүү колхозууд ба МТС-үүдэй, түрүү таряашад ба малшадай, овощь ургуулагша түрүүшүүлэй ба түрүү механизаторнуудай туйлаhан тон hайн амжалтанууд харуулагдаhан байна. Эдэ түрүүшүүлэй дүй дүршэлые согсолон дэлгэрүүлжэ, бүгэдын шадабари болгохо гээшэ партиин Центральна Комитедэй сентябрьска Пленумэй шиидхэбэриие эрхимээр бэелүүлхэ шухала дүхэм нүхэсэл болоно.

Тиимэhээ түрүү дүй дүршэлые шэнжэлэн согсолжо, үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, бүхы шэнэ үүсхэлнүүдые хаhа саг соонь обёорон дэмжэхэ ябадал аймагай газетэнүүдэй шухала зорилгонуудай нэгэн болоно.

Энэ зорилгоёо Кяхтын аймагай «Знамя Ленина» газетэ муу бэшээр бэелүүлнэ. Тус газетэ түрүүшүүлэй дүй дүршэл тухай hонирхолтой статьянуудые, тэдэнэй хөөрөөнүүдые номерhоо номер бүридөө толилдог байна.

«Хартаабха ба овощь үйлэдбэрилгэ бүхы хэмжээгээр хүгжөөе» гэhэн тусхай хуудаhан газетын октябриин 9-нэй номерто толилогдоhон байна. Тэндэнь огородно бригадануудай хэдэн бригадирнууд өөhэдынгөө дүй дүршэл тухай бэшэнэ. Тэдэнэй дундаhаа илангаяа «Красное Знамя» колхозой овощной бригадын бригадир нүхэр И. Банновой хөөрөөнhөө hургаал абамаар юм. Энэ бригада мүнөө жэлдэ 200 центнер капуста, 113 центнер үгэрсэ, 100 центнер свёкло гектар бүриhөө ургуулаа. Галина Шайдуровагай звено бүришье hайн ургаса абаа. Тэрэнэй ургуулhан капустын нэгэ монсогорынь 16 килограмм болоно. Кяхтын аймагай эрхэ байдалда иимэ бараг hайн ургаса яажа ургуулhан тухайгаа нүхэр Баннов дэлгэрэнгыгээр хөөрэхэ зуураа, иигэжэ бэшэнэ:

«... Намар, овощь хуряалга дүүргэмсээрээ, огородойнгоо газарые хахалнабди. Хабар, тарилга хэхынгээ урда тээ, заатагүй трактор хэрэглэн газараа гүнзэгыгөөр хахалдаг, тиигээд овощёо квадратно-гнездовой аргаар, үндэр ургаса үгэдэг үрэhөөр тарилга хэдэг байнабди... тариhан культурануудайнгаа хойноhоо бүхэли зунай турша соо нарииаар харууhалха шухала байна. Сагай уларилай байдалhаа дулдыдуулан ургамалнуудые уhалдаг байнабди. Халуун үдэрнүүдтэ гурба ба олошье дахин уhалдаг байнабди».

Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоздо гахай үсхэбэрилхэ ажалда арба шахуу жэл соо хүдэлмэрилжэ ехэ дүй дүршэлтэй болоhон нүхэр А. Кожинагай бэшэгые газетэ толилhон байна. Тэрэ хадаа гахайгаа гарзалуулангүйгөөр, тобир таргаар ондо оруулдаг юм. Тэрэ эхэ гахай бүриhөө энэ жэлдэ 13—13 поршоонхо абажа, бүрин бүтэнөөр тэнжээhэн байха юм. Эдэ амжалтануудые яажа туйлаhан тухайгаа нүхэр Кожина тодорхойгоор бэшэнэ.

«... Гахай амжалтатайгаар үсхэбэрилхын тулада hайн үүлтэрэй эрэ ба эхэ гахайнуудые шэлэн олохо хүдэлмэри hайнаар табиха хэрэгтэй. Мүн эмэ гахайн 10—12 hаратай болоhон хойно ороондо оруулха шухала. Гадна, олон поршоонхо абахын тулада эмэ гахайнуудые жэлдээ хоёр дахин ороондо оруулха хэрэгтэй» гэжэ тэрэ бэшэнэ.

Тэрэшэлэн түрүү колхозой түрүүлэгшэ нүхэд Д. Очировай, таряан ажалай бригадир нүхэр Овсянкинай дүй дүршэл тухай, хүдөө ажахын выставкэ тухай статьянууд толилогдоhон байна.

Гэхэ зуура, аймагай олохон газетэнүүд түрүүшүүлэй дүй дүршэлые hулаар дэлгэрүүлнэ. Энэ хадаа Хэжэнгын аймагай «Кижингинский колхозник» гэжэ газетэдэ илангаяа хамаадана. КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолой гараhанhаа хойшо түрүүшүүлэй дүй дүршэл тухай энэ газетэ удха муутай оройдоол нэгэ хэдэн статьянуудые толилhон байна. Гэбэшье, аймаг соонь түрүү колхозууд, малшад, механизаторнууд, луговодууд олон юм. Тэдэнэй дүй дүршэлые газетэ оройдоошье харуулдаггүй байна.

Түрүүшүүлэй дүй дүршэлые үргэнөөр харуулха, бүхы шэнэ үүсхэлнүүдые хаhа саг соонь обёорон хараха, тэдэниие бүхы хэмжээгээр дэмжэхэ гээшэ аймагай газетэнүүдэй шухала зорилгонуудай нэгэн болоно.

Шэнэ номууд

Бурkниготоргын номой магазинуудта шэнэ номууд абтаба. Тэдээн соо иимэ номууд бии:

Г. И. Успенский. Шэлэгдэмэл зохёолнууд. Уранhайханай литературын гүрэнэй хэблэл. Москва, 1953 он. 11 түхэриг 75 мүнгэтэ.

С. Кузнецов. Нэгэ харгыгаар. Бурят-Монголой номой хэблэл. Улан-Удэ, 1953 он. 7 түхэриг 20 мүнгэтэ.

Хута Берулава. Ородой зүрхэн. Грузиин гүрэнэй хэблэл. Тбилиси, 1953 он. 3 түхэриг 10 мүнгэтэ.

Н. А. Филатов. Горшечно рассадаар овощь ургуулга. Хүдөө ажахын гүрэнэй хэблэл. 1953 он. 3 түхэриг 10 мүнгэтэ.

Хүдэлмэридэнь эрид хубилалта хэрэгтэй

Яруунын аймагай промкомбинат гүнзэгы гээгдэлдэ ороод байна

Нютагай ба түлишын промышленностиие саашадань хүгжөөжэ, үргэн хэрэглэлэй элдэб зүйлнүүдээр хүдөөгэй ажалшадые гүйсэд хангаха хэрэгтэ парти, правительствомнай ехэхэн анхарал хандуулна. Тиимэhээ хүдөөгэй ажалшадай үдэр бүри ургажа байгаа культурна эрилтые дүүрэн хангахын тула үргэн хэрэглэлэй шанар hайнтай эд товар элбэгээр үйлэдбэрилхэ гэhэн хүндэтэй зорилго аймагай промкомбинадуудай урда табигданхай.

Энэ хүндэтэ зорилгоёо Яруунын аймагай промкомбинат (директорынь нүхэр Ц.-Е. Цыренов) хэр зэргээр дүүргэнэб гэжэ хаража үзэхэ болоо hаа тон хангалтагүй байна. Тус комбинат элдэб 7 цехтэй юм. Тэдэнэй гансал сабхиин (даагшань нүхэр Н. Машанов) ба оёдолой (даагшань нүхэр Д.-Ж. Дагбаева) цехүүд даалгабарита түсэбөө хододоо үлүүлэн дүүргэдэг, ажалшадай эрилтые гүйсэд хангажа, hайн шанартай сабхи, хубсаhа оёдог байна. Тус цехүүд энэ жэлэй 10 hарынгаа түсэбүүдые 130 гаран процент дүүргэө.

Гэбэшье, тус комбинат бүхыдөө валовой продукци гаргаха түсэбөө hүүлшын 6 жэл соо ото дүүргээгүй. Мүнөө энэ жэлэй 10 hарын түсэбые валовой продукци гаргалгаар 90 процент, товарна продукци гаргалгаар оройдоо 52 процент дүүргэhэн байна. Үйлэдбэрилдэг продукциинь ассортимент үсөөн, шанарынь муу, сэнгынь ехэ байдаг. Тэрээнhээ гадна, тус комбинат жэл бүхэндэ ехэ гарзада ородог юм. Жэшээлхэдэ, 1952 ба 1953 онуудай туршада 62 мянган түхэригэй гарзада ороhон байна.

Комбинадай иимэ хангалтагүй хүдэлмэриин гол шалтагаан юуб гэхэдэ, нэн түрүүндэ комбинадай хүдэлмэри тон муугаар эмхидхэгдэнхэй. Тэрээнhээ боложо, олонхи цехүүдэй ажалай бүтээсэ тон бага, түсэбөө дүүргэдэггүй байна. Промкомбинат мэргэжэлтэй элдэб кадрнуудаар хүсэд хангагдаагүй. Жэшээлхэдэ, столярна цехтэ 7 модошо дархашуул хүдэлмэрилхэ ёhотой аад, оройдоо 3 хүн хүдэлмэрилнэ. Тиимэhээ цех муугаар хүдэлмэрилдэг, 1953 оной 10 hара соо мебель үйлэдбэрилхэ түсэбөө 68,3 процент дүүргэhэн байна. Мүн бондарьнуудай үгы дээрэhээ бочко, кадушка, элдэб модон амhартанууд хэгдэнэгүй. Тиихэдэ гардероб, буфет ба комод гэхэ мэтын мебель хэгдэдэг байбашье, муу шанартай байдаг. Мебель шэрдэлгэ тон хангалтагүй. Үнгэрхэдөө тусгаар шэрын үгы дээрэhээ мебелиие сагаан модон зандань худалдаhан ушар бии.

Тиихэдэ комбинадта бии байhан арга боломжонууд, механизмууд хүсэд ашаглагданагүй. Жэшээлхэдэ, нэгэ станогынь моторой үгы дээрэhээ хэдэн жэлэй турша соо хүдэлгэгдэнэгүй. Мүн комбинат колхозуудые барилгын материалнууд болон хүдөө ажахын хэрэгсэлнүүдээр: известь, хирпиисэ ба шарга, тэргэ гэхэ мэтэнүүдээр хангаха үүргэеэ бэелүүлнэгүй. Хирпиисэ сохилго механизацилагдаагүй дээрэhээ хүдэлмэришэдэй ажалай бүтээсэ бага. Муу шанартайгаар хэhэн хирпиисэнь нойтондо ороходоо бутаршадаг. Мүн извёстко хүсэд hайнаар үйлэдбэрилжэ шаданагүй. hаяхан 10 тонно извёстко галдаа болоходонь, тэрэнь шулуун болошоо.

Комбинадай партийна организаци коллективэйнгээ дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри тон муугаар ябуулна, социалистическэ мүрысөөн хүсэд эмхидхэгдэнэгүй. Комбинадай эхин парторганизациин секретарь нүхэр И. Петров муугаар хүдэлмэрилхэhээ гадна, өөрөө архи уужа, ажалай журам эбдэдэг. Энээниие hайса мэдэжэ байбашье, хажуудань байhан партиин райком зохихо хэмжээ абанагүй.

Тус промкомбинадай хангалтагүй хүдэлмэри тухай хэлэхэ зуураа, республикын Нютагай ба түлишын промышленностиин министерствын зүгhөө промкомбинадуудай хүдэлмэридэ тон муугаар туhалдагые тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Министерствын зүгhөө комбинадай хүдэлмэриие hайжаруулха тушаа хэмжээ ябуулганууд хараалагданагүй. Комбинадые шухала хэрэгтэй зүйлнүүдээрнь хүсэд хангаңагүй. Тиихэдэ хүдэлмэридэнь бодото туhаламжа үзүүлхын түлөө мэргэжэлтэдые эльгээнэгүй. hүүлшын 7 жэлэй турша соо тус комбинадта министерствын зүгhөө оройдоо 1 хүн ерэhэн юм. Энэ жэлдэ министр Н. Б. Пивоваров эндэ ерэбэшье, ямаршье хубилалта хээгүй. Комбинадта шэнэ автомашина, элдэб шэрэ, механизмуудые үгэхэб гэжэ найдуулжа ошоhон аад, хэлэhэн үгэдөө хүрөөгүй. Харин хуушарhан эбдэрхэй нэгэ «ЗИС» машина үгэhэниинь тэрэнь Улан-Удэ городhоо Сосново-Озерскэ хүрэтэр 6 хоножо, арайхан хүрөөд, 2 hара заhабарилгада хэбтээ. Энээгээр тус министерствын туhаламжа хизаарлагдаhан байна.

Аймагай ажалшадай эрилтые хангахын тула тус промкомбинадай хүдэлмэридэ эрид хубилалта хэхэ хэрэгтэй.

Ц. Дандаров, манай корреспондент.

Айл бүхэнөө үнеэтэй болгохын түлөө

«СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй Центральна Комитедэй сентябрьска Пленумэй тогтоол соо колхознигуудай өөһэдэйнь мэдэлэй ажахыда анхарал хододоо хангуулжа байха шухала тухай онсолон тэмдэглэгдээ. Тэндэ «колхознигуудай өөһэдэйнь мэдэлэй малажалы хангалтагүй байна. Нютагуудтахи олохон партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органууд энэ хэрэг тушаа анхаралаа эли бодо һуларуулаа, хүдөө ажахын артелиин Уставаар хараалагдаһан нормонуудай хэмжээн соо колхозно үрхэтэ бүхэнэй малтай болголгодо анхарал багаар табина, малаа тэжээлээр ба бэлшээреэр хангалгадань колхознигуудта туһалнагүй» гэжэ хэлэгдэнэ. Эдэ үгэнүүд манай колхозой правлени болон партийна организацида сэхэ хамаатай. Хүдөө ажахын артелиин Устав соо колхознигуудай хубиингаа ажахыда хэды мал бариха, хэды хэмжээтэй газар эдлэхэ эрхэтэй байһан тухайнь тодоор хэлэгдэһэн байгаашье һаань, бидэнэр хамтын ажалтай болоһон хойноо, энэнэй үндэһэ һуури дээрэ коммунизмда хүрижэ ябаһан хадаа колхознигуудай хубиин ажахые хүгжөөһэнэй цаашадашье хэрэггүй гэжэ тоолодог, тиигээд энэ хэрэгые минил зүндэнь орхижорхидог байгаабди. Энэ тон буруу һанал бодол гэжэ мэдэрхэ зэргэтэй. Мүнөө дээрээ манай республикын колхозуудай айл бүхэн ганцаяа һааха үнеэтэй, хубиин газар эдлүүритэй байха зэргэтэй.

Манай колхозой 300 гаран үрхэнүүд соо мүнөө 12 айл үнеэгүй гэжэ тоологдоно. Зүгөөр гэр бүлэ соогоо зарим олон айлнууд хоёр гурбаншье үнеэ һаадаг, хони ямаа, гахай, тахяа үсхэбэрилдэг, хубидаа хүдөө ажахын артелиин Уставаар хараалагдаһан хэмжээнэй газар эдлүүрилдэг байна. Тэдэнэр хубиингаа ажахыһаа һү, тоһо, мяха, өөһо, үндэгэ, овощь, хартаабха гэхэ мэтын эдеэ хоолой шухала зүйлнүүдые абажа, өөһэдөө хэрэглэхэһээ гадна, хүдөө ажахын продуктнуудые тушаалгаар гүрэндэ тулалгата түлэбэреэ дүүргэдэг, тиигээд хэрэглэмжэһээнь үлөөшыень гүрэндэ бэлэдхэлэй сэнгээр худалдажа ба колхозой рынок дээрэ гаргажа, олзо доход оруулдаг байха юм. Хубиин ажахы—хэтэрүүлээгүй һаа—хамтын ажалда муугаар нүлөөлхэ гэжэ һанаха буруу. Манай колхозой үйлэдбэриин зарим түрүүшүүлэй гэр бүлэ хубидаа бултантай адли ажахытай байгаашье һаа, жэл соо 1000-һаа дээшэ ажалта үдэр олодог байна. Жэшээлхэдэ, гэртэһээ хоёр хүн ажалладаг колхозник Шойжи Бальжиевай бүлынхид энэ жэлдэ 1000 шахуу ажалта үдэр оложо, авансда 50 гаран пүүд орооһо, 600 гаран түхэриг мүнгэ абаа. Мүн манай колхозой гэшүүн, зүгышэн нүхэр Мартыненкын бүлэ нёдондо 1200 гаран ажалта үдэр оложо, 43,5 центнер таряа, 3831 түхэриг мүнгэ абаа һэн. Мүнөө энэ айл мүн лэ ехэхэн орооһо, мүнгэ авансда абаад байна.

Мүнөө манай колхозой правлени болон партийна организаци һааха үнеэгүй 10 гаран айлнуудаа яабашье үнеэтэй болгохо гэжэ шиидээд, зохихо хэмжээнүүдые хараалаа. Ажалта үдэртөө олоһон олзо мүнгэнһөөнь, мүн буруу хашарагтай байгаа һаань, тэрэниинь оруулалсажа байгаад, үнеэгүй айлнуудые һааха үнеэтэй болгохомнай. Ойрын үдэрнүүдтэ үнеэгүй айлнууднай һааха үнеэтэй болохо.

Колхознигуудайнгаа үнеэдэй үүлтэрые һайжаруулха, ашаг шэмэ үгэлгыень дээшэлүүлхэ хэрэгтэ анхарал хандуулха шухала. Бидэнэр колхознигуудайнгаа үнеэдээ оронгдо оруулхадань колхозой һүнэйтоварна ба племенной фермэнүүдэй һайн үүлтэрэй бухада табюулдагбди.

Манай колхозой гэшүүд малдаа эдюулхэ үбһэ тэжээл хубиингаа участогууд дээрэһээ, мүн үбһэ хурялгада ябажа олоһон ажалта үдэртөө ажалай нэмэлтэ түлэбэридэ абадаг байна. Малдаа үбһэ тэжээл зөөхэ, хашаа хоройень, байрыень бариха, һэльбэхэ хэрэгтэнь мори унаа үгэжэ туһалдагбди. Гадна, колхознигуудай мал адуулхын тулада хоёр адуулгашад жэл бүри томилогдодог.

Д-Н. Цыренжапов,
Иволгын аймагай «Улаан-Оронго» колхозой түрүүлэгшэ.

Хартаабха таридаг „СКГ—4“ гэжэ машинанууд абтаба

Хүдөө ажахые механизацилгын научна шэнжэлэлгын Бүхэсоюзна институтай ба хартаабхын ажахы эрхилдэг институтай научна хүдэлмэрилэгшэд болон конструкторнуудай группа квадратно-гнездовой аргаар хартаабха тариха «СКГ—4» гэжэ тусхай машина зохёожо гаргаба.

Мүнөө манай республикын Бичүрын, Мухаршэбэрэй, Тарбагатайн ба Иволгын аймагуудай МТС-үүд иимэ машина түрүүшынхеэ абаба.

Энэ машина 70 сантиметр таталтайгаар, нэгэ нүхэн соо 2—3 хартаабха тарихатаяа хамта, нэгэн доро утэгжүүлгэ үгэлсэдэг. Иигэжэ таригдаһан хартаабхын жэгдэхэн ряд машинаар ряд хоорондын культиваци хэхэдэ ехэ зохид условин байгуулдаг. Тиимэһээ хартаабхын хойноһоо зунай үеын харууһалгаһаа олохон хүнийе сүлөөлхэ ба хартаабхын гарасые эрид дээшэлүүлхэ арга боломжо колхозуудта олгохо байна.

«СКГ—4» гэжэ машина тракторaар шэрэгдэжэ ябуулагдадаг, нэгэ доро 4 рядта хартаабха һуулгаха зуураа, халаан соо 8—10 гектар дээрэ тарилга хэхэ шадалтай юм.

П. Антипенский.

Белорусска ССР. «Беларусь—53» гэжэ һайжаруулагдаһан шэнэ приемник Минскэ радиозаводто олоор гаргагдажа байна. Энэ приемник 14 лампатай, 6 диапазонтой, кнопко дарахада дуугардаг байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хабсаруулгын цех соо. Техническэ хиналтын таһагай контролер Л. А. Кузнецова, регулировщик Л. Г. Гебелев гэгшэд «Беларусь—53» гэжэ приёмнигуудые худалдаанда эльгээжэ байна. **ТАСС-эй фотохронико.**

Арад зондо кино харуулгые һайжаруулая!

Арга боломжонуудаа хүсэд хэрэглэе

КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй түүхэтэ тогтоолоор зоригжоһон Хоринск тосхоной Культурын байшангай стационарна киноустановкын эбтэй эетэй коллектив ажалшадта кино харуулха түсэбөө һара бүри дүүргэнэ.

Гэхэ зуура, энэ коллектив өөһэдтөө бии байһан арга боломжые гүйсэд хэрэглэжэ үшөөл шаданагүй. Хэрбээ киногой гарахын урда тээ Культурын байшанда элдэб һонирхолтой элидхэл, лекци, танца гэхэ мэтые эмхидхэжэ байбал кино харахаяа хүнүүд бүри олоороо ерэхэ байгаа.

Киногой фестивалиин болохододошье эндэ кино харуулгаһаа ондоо хэмжээ-ябуулганууд үнгэргэгдөөгүй һэн. Теэд үнгэргэхэ арга боломжо хүсэд бии байгаа. Культурын байшан һаруул, ехэ фойетэй, электрын гэрэлтэй. Тэрэ фойе соо элидхэл, лекци, танца эмхидхэжэ болохо юм. Мүн тэндэ биллиард, шатар гэхэ мэтэ наада эмхидхэжэ болохо.

Иимэ ехэ арга боломжын бии байбашье Культурын байшангай директор нүхэр С. Оглых энээниие хэрэглэнэгүй. Кино харагшадай нэгэшье конференци үнгэртэгдөөгүй.

Нүүдэл киногой түсэб аймаг соо саг үргэлжэ дүүргэгдэдэггүй байна. Энэ юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, ехэнхи ушарта нүүдэл кино машина үгы дээрэһээ үни удаан хэбтэдэг.

Г. Агильдин, ахалагша киномеханик.

Туһаламжа хэрэгтэй

Ажалдаа үнэн сэхээр хандажа, ажалшадта кино харуулха хэрэгые һайжаруулхын түлөө оролдодог киномеханигууд манай Яруунын аймагта олон юм. Гэхэ зуура, кино харуулга аймаг соо бүхыдөө үшөөл хангалтагүй байна.

Олохон киномеханигууд графигайнгаа ёһоор ажалшадта кино харуулнагүй. Мүн зарим нэгэн киномеханигууд гүрэнэй мүнгэ өөөри үринэ. Аппаратурануудай саг соогоо заһабарилагдаагүйһөө боложо, кино муугаар харуулагдана.

Кино харуулагдаха байрануудай үбэлдэ хүсэд бэлэн болоодүй, заһабарилагдаадүй байһан дээрэһээ, тэдэ байрануудта кино харуулха арга боломжогүй юм. Жэшээнь, аймагай центртэхи «Радуга» гэжэ кинотеатрын байра хүсэд заһабарилагдаагүй, хүйтэн байдаг. Сонхонь шэллэгдээдүй. Шэлэйнь оронд нимгэн модо хадаатай. Полойнь цемент бутаржа, киногой үнэтэ аппаратурые тооһоор дарана. Эндэхи байра дүрбэн жэл соо оройдоо хоёр дахин сагаадагдаа. Киномеханигта шухала хэрэгтэй мылэ, полотенце, умывальник, аптечкэ, перчатка, ковёр гэхэ мэтэ үгы юм.

Зарим колхозой клубууд муугаар заһабарилагдаһан байдаг. Тиимэ клубуудта кино һайнаар харуулха арга боломжо байдаггүй.

Колхозуудта хүдөө ажахын фильмнүүд ехэ үсөөн абаашагдана. Хүдөө ажахын фильмнүүд городһоо хаа яа ерэхэдээшье, аймагай центртэ харуулагдаад лэ, хүдөө нютагуудта эльгээгдэдэггүй. Саашадаа хүдөө ажахын фильмнүүдые хүдөөгэй ажалшадта олоор харуулха шухала.

Киногой хүдэлмэрилэгшэдтэ анхарал багаар хандуулагдана. Манай аймагай киногой хүдэлмэрилэгшэд һүүлэй хоёр һара соо салингаа абаагүй.

Аймгүйсэдкомой дэргэдэхи культурын таһаг дурсагдаһан бүхы дутагдалнуудые хараадаа абажа, киногой хүдэлмэрилэгшэдтэ зохихо туһаламжа үзүүлхэ уялгатай.

М. Банщиков.

Сатирын булан

Санжитовай нюдарга тухай үшөө дахин

Закаменай аймагай Санагын сомоной «Коммунизм» колхозой правлениин сонхоһоо гэрэл харагдажа байба. Түрүүлэгшэ Санжитов «Бурят-Монголой үнэн» газетэдэхи «Санжитовай нюдарга» гэһэн гаршагтай фельетонуншажа һууна. Хирэ хирэ болоод лэ шагнаархана — хүн хараа һаа аягүй бшуу. Уншаха бүринь Санжитовай зосоо бүрхэг тэнгэри шэнги барагар харанхы болоно.

Тиигэжэ һуутарнь газаа хүнүүдэй дуугаралсаха абяан дуулдаба. Санжитов газетэеэ түргэнөөр хам хум гээд, саашань хэжэрхибэ. Харин тэдэ хүнүүд правленидэ оронгүй, хөөрэлдэһөөр үнгэршэбэ хэбэртэй. Түрүүлэгшэ өөрөө өөрэһөө эшэһэн хэбэртэй боложо, уршалдашаһан газетэеэ заһаад, саашань уншана.

Тэндэ байһан бүхы баримтанууд сагаан дээгүүр хараар бэшэгдэһэн хадаа Санжитовай нидхые бэшэ, харин нюдыень хадхажа байхадал гэбэ.

Манай советскэ общество дотор огто таарахагүй, бүдүүлиг муухай ябадал хээ байнаб, тон зүб шүүмжэлээ гэжэ энэ залуу, эрдэмтэй түрүүлэгшэ өөрөө өөртөө тобшолол хээ ёһотой, алдуугаа мэдэрээ бэзэ гэжэ нилээд олон хүнүүд Санжитовта ехэтэ найдаһан байгаа.

Теэд толгойгоороо хана мүргэһэн аад, толгойгоо барижа үзэдэггүй, харин хана барижа үзэдэг Лермонтовэй геройдол адли иимэ «хатуу» духатай хүн байшоо ха юм.

Советскэ үеын залуу хүнүүд өөһэдынгөө һайн һайхан сэдьхэлээр ханилжа, үбгэ һамган болодог. Эдэнэй энэ харгые хааха, зориһон хэрэгыень таһалдуулха эрхэ хэндэшье үгтөөгүй.

Харин түрүүлэгшэ Санжитов лэ нимэ эрхэтэйб гэжэ бодожо ябадаг байбал даа.

«Үгэ хэлэхэдээ үнэниинь» гэһэн арадай тон зүб оньһон үгые баримталан, болоһон ушарые хэбээрнь, болоһон соонь бэшэбэл иимэ:

Тус колхозой һаалишан Х. Буринова Иволгын аймагай Г. Цыренов гэжэ залуу хүбүүндэ хадамда гараха болоод байхадаа, колхозой правленидэ эшэһэн, гайхаһан янзатайгаар орожо ерэбэ. Тушаан болоходо, түрүүлэгшэһээ ондоо хүн тэндэ байбагүй.

— Нүхэр, түрүүлэгшэ... би... — гээд басаганай хэлэжэ ядаһаар байтарнь, Санжитов тодожо абаад;

— Зай, зай, мэдэнэб. Минии зүбшөөлгүйгөөр хайшаашье ошохогүйш! Зүбшөөнэгүйб! — гэжэрхёод, нэгэ бага зөөлэржэ,— хаража байһан малаа хэндэшье тушаангүйгөөр хаяад ошохоёо һанаа гүш? — гэнэ.

— Үгы, яагаа гээшэбта, би бүхы малаа, намда даалгагдаһан бүхы юумэнүүдые бригадиртаа документын ёһоор тушаагаад байналби.

— Юу? Минии зүбшөөлгүйгөөр гү? Хэн танда иимэ эрхэ олгооб!— гэжэ хашхараад, Санжитов хүрин улаан боложо, стол шаажархина.

Айһан, уйдаһан басаган правлениһээ гаража ошобо. Одоо энээхэн үедэ «Үүрэй толон» соохи Должодой эхэ эсэгынгээ урда уйлан байхадаа «дуратай нүхэртэеэ һууха б, дурлаһан газартаа ошохоб...» гэһэн үгэ басаганай досоо һанагдаа бэлэй.

Үгэ хэлэхэ эрхэгүй урдын үгытэй хүнүүд бэшэ, харин дүүрэн эрхэтэй болоһон советскэ үеын залуушуул һэн туладаа аймгүйсэдкомдо болон айкомдо хандахадань, тэдэниие бүрин дэмжээ һэн. Советскэ үндэһэн хууляар олгогдоһон эрхые эбдэжэ болохогүй гэжэ Санжитовта дуулгаһан байгаа.

Одоошье хэрэгнай бүтээ даа гэлдэн баярлажа, инаг хоёрой Иволга ерэхэ гэжэ түрэлхидөө, нүхэдөө уряад, мордолгын сай уужа, юрөөлэй үгэнүүдые шагнажа һуутарнь, Санжитов орожо ерээд:

— Арбан үдэр соо хаанашье ошохогүйт. Минии зүбшөөлгүйгөөр ябаад лэ үзөөрэйгты! — гэжэ занаад, гаража ябашаба...

Аргаа ядаһан тэдэ хоёрнай түрүүлэгшын «хуулита» арбан үдэрые хүлеэхэ баатай болоо һэн...

...Айкомой гэшүүн байһан, коммунист нүхэр Санжитов советскэ залуу үетэнэй гэр бүлэ болохо ябадалые яахадаа хойшо татаха, хазагайруулха гэһэн һэдэлгэ гаргана гээшэб? Газетэдэ бэшэгдэһэн һайн шүүмжэлэлһээ өөртөө тобшолол хэжэ, алдуугаа мэдэрхэ ёһотой байһан аад, үнэн дээрээ энэ түрүүлэгшэ нюдаргаяа шангадхажа, советскэ хэблэлэй удхашанарые тоохогүй ябадал гаргажа байна бэшэ аал? Санжитовта хэн иимэ эрхэ үгөө юм?

Л. Владимиров.
Д. Карликов.

Закамен.

П. И. Чайковскиин дурасхаалда зорюулагдаһан лекци-концертнүүд

Ородой агууехэ композитор Петр Ильич Чайковскиин наһа бараһанһаа хойшо 60 жэлэй ой манай орондо хаа хаанагүй үргэнөөр тэмдэглэгдэнэ.

Политическэ болон научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын Бурят-Монголдохи отделени композиторай дурасхаалда хэдэ хэдэн лекци болон концерт үнгэргөө. Тиимэ лекци-концертнүүд ПВЗ-гэй Культурын ордондо, Бурят-Монголой уранзураашадай союзда, Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ пединститутда, педагогическа училищида, кооперативна техникумдэ, мүн бусадшье хэдэ хэдэн газарнуудта болоһон байна. Үнгэргэгдэһэн лекци-концертнүүд хаа хаанагүй амжалтатайгаар үнгэрөө.

И. Маторин.

ҮСЭГЭЛДЭР БА МҮНӨӨДЭР

☆

Болгариһаа ерэһэн бэшэг

☆ ☆

Арадай Болгарида станогууд, рентгеновскэ аппарадууд, электровозууд, телефонно станцинууд, харгы замай машинанууд, хүдөө ажахын машинанууд болон бусад олон юумэнүүд үйлэдбэрилэгдэнэ.

«Болгарида хэгдээ» гэһэн гаршагууд үргэн хэрэглэлэй эд товарнууд, машинанууд дээгүүр мүнөө улам олоороо харагдадаг болоо. Гансашье заводууд болон МТС-үүдтэ хэрэгтэйһээ гадна, мүн ажалшадай, бүхы арадай ажабайдалые һайжаруулха ба баяжуулхада хэрэгтэй зүйлнүүд Болгарида улам ехэ хэмжээтэйгээр үйлэдбэрилэгдэнэ.

Болгариин мүнөөдэрые Андрей Гуляшки иигэжэ харуулна:

«Манай гүрэнэй магазинууд эсэгэ ороной текстильнэ промышленностиин гаргаһан бүдүүдээр дүүрэнхэй. Тэдээнэй шанар, тэдээнэй үнгэ сэсэгүүд урдань хилын саанаһаа асарагдажа байһан бүдүүдэйхиһээ муу бэшэ. Гэбэшье, тэдээнэй сэнгүүдэй химда тула ажалша хүн бүхэн худалдан абажа шадаха байна. Эдеэ хоолой ууҗам, сэбэр, һаруул магазинууд соо продуктнууд хэзээ бүхэндэ элбэг дэлбэг байдаг. Гансахан 1952 ондо арадай правительство гүрэнэй розничо сэнгүүдые хоёр дахин химдаруулаа».

Эдэ гайхамшагта хубилалтануудые хэн бэелүүлээб? Сүлөөтэ болгарска арадай ажабайдал хэнэй гараар ба ухаагаар, хэнэй ажалаар жэлһээ жэлдэ һайжаруулагданаб?

Манай уншагша, өөһэдынгөө зол жаргалые байгуулжа байгаа болгарска шэнэ заводуудай хүдэлмэрищэдтэй уулзаабди.

«Витринэнүүд дээгүүр элдэб бүдүүд табигданхай. Австралийска, английска нооһон бүдүүд. Хараад байхадаа багаханаар, ядахын сагта нэгэ костюмайхиие худалдажа абаха дураншни ехээр хүрэхэ. Үмдэжэ ябаһан костюмшни тохоногорёо соорохо болоһоор үнинэй. Тээд хабар болонхой, шэнэ хубсаһа үмдэхэ дуран хүрэнэ... Бэшээдэй сэнгыень хараад тооложо үзэхэдэшни, нэгэ костюмай бүдэй хоёр—гурбан һарыншни салингые абахэ байхадань, һанаа алдаад гаршаа ошохош.

Ондоо витринын хажууда ошожо зогсохош. Шэлэй саада тээ электрическэ приборнууд: плиткэнүүд, утюгууд, батарейкэнүүд яларжа байха. Тиихэдэнь электрическэ утюг абахые һамгамни үнинэй хүсэдэг гэжэ һанахаш. Тэрээниие баярлуулаа һаа һайн байгаа. Теэд яажа гээд баярлуулхабши? Сэнгүүд... Эдэ сэнгүүд...

—Немецкэ товар, гадаадада, хилын саана үйлэдбэрилэгдөө, — гэжэ продавец оролдосотойгоор ойлгорилна.

Утюгууд тадаадада үйлэдбэрилэгдэнхэй. Плиткэнүүд, батарейкэнүүд, кастрюльканууд — бултадаа хилын саанаһаа асарагданхай».

Уран зохёолшо Андрей Гуляшки Болгариин һаяхан үнгэрһэн байдалые иигэжэ харуулһан байна. Арбан жэлэй урда тээхи Болгариин үсэгэлдэрынь эгээ тиимэ байгаа.

Болгари өөртөө хэрэгтэй промышленна зүйлнүүдэй, үргэн хэрэглэлэй эд товарнуудай ехэнхиие ондоо оронуудһаа асардаг байгаа. Арадай Болгари богонихон болзор соо тон үргэнөөр урагшаа дабшаа!

Ороной арадай ажахые хүгжөөлгын түрүүшын табанжэлэй турша промышленностиин шэнэ һалбаринууд байгуулагдаа.

⁂

К. Е. Ворошиловай нэрэмжэтэ Софийска электропромышленна заводой туйлай ехэ цех наранай гэрэлээр туяарна. Эндэ ороходо гайхама дуугай, арюун сэбэр. Сагаан халаадуудые үмдэһэн хүдэлмэришэд орёо детальнуудые түргэнөөр хабсарна. Цех соо саана, үндэрөөрөө хүнэй шэнээн ехэ машинанууд яларжа харагдана. Энэ хадаа завод дээрэ һаянай үйлэдбэрилэгдэдэг болоһон рентгеновскэ аппарадууд гээшэ.

Бүри үргэн ехэ ондоо цех соо орёо механизмуудтай машинануудые хараабди. Эдэ хадаа автоматическа телефонно станцинууд гээшэ. Завод дүрбэн ондоо түхэлэй иимэ станцинуудые үйлэдбэрилжэ гаргадаг болоо. Радиоцех дотор бэлэн болгогдоһон радиоприёмнигуудые тэдэнэртэ харуулаа.

—Манай завод табанжэлэй түрүүшын жэлнүүдэй туршада баригдаа,—гэжэ бидэнэрые үдэшэжэ ябаһан залуу инженер-электрик Борис Антов хэлэнэ.—Энэ заводой бүхы юумэниинь шэнэ, залуу юм. Эды шэнээн орёо машинанууд болон механизмуудые үйлэдбэрилдэг заводууд урдань Болгарида байгаагүй.

—Тон һаяхан болотор,—гэжэ тэрэ үргэлжэлүүлнэ,—бүхы түрэлэй электротоварнууд, үнгэрхэдөө электроплиткэнүүд болон утюгууд мэтын тон простой зүйлнүүд хүрэтэрөө хилын саанаһаа асарагдадаг байгаа. Мүнөө манай заводой гү, али Коларовай нэрэмжэтэ заводой маркатай товарнууд магазинуудаар дүүрэн бии болонхой.

Мүнөө бидэнэр арадай демократиин оронуудай ехэ захилнуудые бэелүүлжэ байнабди. Таанар бодоод үзэгты,—гэжэ инженер баяртайгаар хэлэбэ,—энэ хадаа манай, болгарска машинанууд бусад оронуудта эльгээгдэнэ гэһэн удхатай. Бидэ урдань иимэ машинануудтай болохые хүсэдэг байгаабди. Теэд мүнөө газаа тээшэнь худалданабди!..

Орёо үйлэдбэриие шудалхын тулада заводто мэргэжэлтэй хүдэлмэришэд, дүй дүршэлтэй мастернууд, технигүүд, инженернүүд хэрэгтэй байгаа. Тиимэ кадрнууд урдань байгаагүй. Гэбэшье, заводой ургахатай хамта хүнүүд ургалсаа. Фабрично-заводской һуралсалай системээр хүдэлмэришэдэй гол шухала кадрнууд бэлэдхэгдэһэн байна. Ороной техническэ дээдэ һургуулинуудые дүүргэһэн студентнэр, технигүүд, инженернүүд, цехүүдэй начальнигууд боложо заводто ерээ. Заводской конструкторска бюро, лаборатори байгуулагдаһан байгаа.

Цехүүдэй нэгэн соо бидэнэр сайбар боро костюмтай, үһэеэ сэбэрээр һамнаһан, бүлэг хүдэлмэришэдтэй ехээр хөөрэлдэжэ байһан аали даруу хүнтэй уулзаабди.

—Инженер Тодор Тодоров, — гэжэ тэрэ өөрыгөө нэрлээд, бидэнэртэй налгай зохидоор танилсаба.

Арадай засагай байгуулагдахаһаа урда тээ Тодор Тодоров эгээлэй хүдэлмэришэн-электромонтажник байһан юм. Бэлигтэй хүдэлмэришэ механизмуудта, орёо техникэдэ ехээр дурладаг байгаа. Хүдэлмэриһөө сүлөөтэй сагта приборнуудые ухаалан зохёодог, хуушан машинануудые шэнжэлжэ үзэдэг байһан юм. Теэд эрдэм дуталдадаг, тиихэдэ һураха аргагүйдэдэг байгаа.

— Үхибүүн байхаһаа хойшо электротехникэдэ, радиодо дурладаг байгааб,—гэжэ Тодоров хөөрэнэ,—имагта арадай засагай үедэ һураха, дуратай хэрэгээ эрхилхэ арга боломжотой болооб.

Тодоров советскэ түрүү методуудые завод дээрэ амжалтатайгаар нэбтэрүүлһэн хэдэ хэдэн радиочастьнуудые болон бусад олон зүйлнүүдые үйлэдбэрилхэ техническэ процесс зохёоһон байна. Творческо амжалтынгаа түлөө Димитровскэ шангай лауреадай нэрэ зэргэдэ Тодоров хоёр дахин хүртөө.

Завод дээрэ ургажа гараһан түрүү хүдэлмэришэдөөр: эрхим шанартай продукци үйлэдбэрилдэг стахановка Лиляна Божилова, рационализатор Иван Христов, ударник Асен Костов гэгшэдээр, ажалай бусад олон түрүүшүүлээр бүхы коллектив омогорхоно. Советскэ дүй дүршэлһөө һургаал абан, тэдэнэр өөрынгөө эхэ орониие индустриализацилха замаар урагшаа, шэнэ амжалтанууд тээшэ этигэлтэйгээр дабшажа ябана.

⁂

Антон Ивановой нэрэмжэтэ Софийска машина бүтээлгын заводой продукци табанжэлэй турша дотор үргэн сууда гараа. Энэ хадаа үрэмдэлгын, үнгэлэлгын, нүхэлэлгын, фрезернэ ба токарна станогуудые үйлэдбэрилэн гаргадаг ороной машина бүтээлгын түрүү заводуудай нэгэн мүн.

Советскэ Союзай ахадүүгэй туһаламжатайгаар баригдаһан, түхеэрэгдэһэн энэ завод шэнэ машинануудые үйлэдбэрилдэг болохо талаар жэлһээ жэлдэ улам ехэ амжалтануудые түйлана.

—Урдань эгээ эндэ машинануудые заһабарилдаг тулюурхан мастерской байһан юм, — гэжэ заводой эрхим стахановецуудай нэгэн токарь Стоян Модев хэлэнэ. —Элдэб станогуудые — немецкэ, бельгийскэ, французска, английска станогуудые заһабарилдаг байгаа! Мүнөө ондоо саг болоо. Бидэнэр станогууд болон машинануудые бүтээжэ һураабди.

Заводской коллектив һайн механизм шэнгеэр хүдэлмэрилнэ. Конструкторска бюро хүдэлмэришэдтэй нигта холбоотойгоор ажаллажа, хэхэ машинануудайнгаа проектнүүдые зүбшэн хэлсэнэ, стахановецуудай дурадхалнуудые шэнжэлжэ үзэнэ.

Һаяхан энэ завод түргөөр хүдэлдэг токарна станогой шэнэ модель гаргаба. Тус станок минута соо гурбан мянга хүрэтэр эрьелдэн хүдэлмэрилхэ юм.

Хитадай Арадай Республикада станогууд болон машинануудые үйлэдбэрилжэ үгэхэ гэһэн харюусалгатай захил үнгэрэгшэ жэлэй эсэстэ заводто даалгагдаһан байгаа. Заводой коллектив энэ даалгабариие коммунистическэ партиин ба правительствын ехэ найдабари мүн гэжэ хүлеэн абаһан байна. Захилые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө мүрысөөн партийна организациин үүсхэлээр завод дээрэ дэлгэрээ. «Ахадүү Хитадай захилые нэрэтэй солотойгоор дүүргэе» гэһэн лозунгнууд цехүүдэй ханануудта бии болоо һэн.

Тиин Хара-далайн Бургас гэжэ портһоо Хитад ошохоор ехэ пароход тамаран гараа. Тэрээнэй трюмонууд болгарска шэнэхэн машинануудаар дүүргэгдэнхэй байгаа.

«Холын Хитадай хүндэтэ ханинар, — гэжэ машина бүтээлгын заводой хүдэлмэришэд пароход ябуулха зуураа, хитад нүхэдтөө бэшээ һэн,—бидэниие холбожо байдаг эб найрамдал сахилгын ба социализм байгуулгын нэгэн ниитэ зорилгын аша туһада багахан Болгариин агуу ехэ Хитадта туһалжа байһанда бидэнэр золтойбди. Ажалайнгаа энэ хани барисаае бэхижүүлжэ байһанда бидэнэр баясанабди».

—Һүүлэй гурбан жэлэй туршада манай завод продукци гаргалгаяа гурба дахин ехэдхээ, — гэжэ заводой директор бидэнэртэ хэлэнэ. —Гэбэшье, улам хүгжэжэ байгаа арадай ажахын эрилтэнүүд манай арга боломжонуудые ахижа гарана. Заводые саашадань шэнэдхэн үргэдхэхэ түсэб зохёогдонхой.

(Түгэсхэлынь 4-дэхи нюурта)

Албаниие сүлөөлһөөр 9 жэлэй ойтой дашарамдуулан баярай заседани Тиранада болобо

ТИРАНА, ноябриин 29. (ТАСС). Албаниие сүлөөлһөөр 9 жэлэй ойдо зорюулагдаһан, столицын олониитын баярай суглаан үсэгэлдэр Тиранада арадай театр соо болобо.

Мехмет Шеху суглаа нээбэ. Хюсни Капо гэгшэ Албаниие сүлөөлһөөр 9 жэлэй ой тухай элидхэл хэбэ.

9 жэлэй урда тээ албанска арадта шэнэ саг үе, зол жаргалтай ажабайдалые байгуулгын саг үе нээгдээ гэжэ Капо хэлэбэ. Энэ ехэ илалта хадаа дэлхэйн хоёрдохи дайнда Советскэ Союзай ба тэрэнэй алдарта армиин түүхэтэ илалта туйлаһанай аша үрэ мүн.

Албанида арадай засагай 9 жэлэй турша дотор туйлаһан амжалтанууд тухай мэдээнүүдые элидхэлшэ харуулба.

Элидхэлшэ хадаа хүн зоной ажабайдалые саашадань һайжаруулхын тула правительствын абаһан хэмжээнүүд тухай хэлэбэ. 1954 ондо правительство хүдөө ажахые түргэнөөр хүгжөөхын тула капиталовложени нилээд ехэ болгохые хараалаа гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ.

Албаниин эб найрамдалай политика тухай хэлэхэ зуураа, Хюсни Капо хадаа албанска арад бүхы демократическа лагерьтай хамтадаа эб найрамдал сахихын түлөө тэмсэхээр эрид шиидэнги байна гэжэ хэлэбэ.

Манай зам хадаа ноябриин 29-нэй илалтануудые хамгаалха зам, социализм байгуулгын зам, агуу ехэ Советскэ Союзтай хани барисаанай зам, арадай демократиин оронуудай бүхы ардуудтай, демократическа лагериин бүхы оронуудтай хани барисаанай зам, арадай республикые бэхижүүлгын зам мүн гэжэ Капо түгэсхэлдөө хэлэбэ.

Баярай суглаан Албанска ажалай партиин ЦК-да, мүн КПСС-эй ЦК-да амаршалгын телеграмма эльгээбэ.

Һайндэртэ зорюулагдаһан ажалшадай митингнүүд бүхы городуудта болоо.

Культурна холбоо барисаанай индийско-советскэ обществын делийскэ отделени нээгдэбэ

ДЕЛИ, ноябриин 29. (ТАСС). Культурна холбоо барисаанай индийско-советскэ обществын делийскэ отделени эндэ баярай оршон байдалда нээгдэбэ. Индиин премьер-министрын түрэл болохо Рамешвари Неру суглаан дээрэ түрүүлэгшээр байба. Суглаанай президиумдэ Рамешвари Неру, СССР-һээ Индидэ байгаа онсо ба бүрин эрхэтэ посол М. А. Меньшиков, культурна холбоо барисаанай индийско-советскэ обществын түрүүлэгшэ д-р Балига ба бусад һууба. Суглаанда хабаадагшад хадаа Индиин элүүрые хамгаалгын министр Раджкумари Амрит Каур, Индиин поэт Сардар Джафри, д-р Джайякар, Индиин олониитын ба политическэ элитэ ехэ бусад олон ажал-ябуулагшадһаа амаршалгын бэшэгүүдые абаба.

Культурна холбоо барисаанай индийско-советскэ обществын ажал-ябуулга тухай элидхэлые д-р Балига хэбэ. Тэрэ хадаа культурын талаар СССР ба Индиин хоорондо хани барисаата харилсаа байгуулгада туһалха обществын гол зорилгонуудые тайлбарилһан байна. Культурна ба түүхын харилсаануудай талаар Советскэ Союзай, Хитадай Арадай Республикын ба Индиин хоорондо «адли юумэ ехэ бии» гэжэ д-р Балига сугларгашадай альга ташалган доро хэлэбэ.

Үгэ хэлэһэн г-жа Рамешвари Неру хоёр ороной хоорондо харилсан ойлголсолго ехээр туйлахын тула Советскэ Союзай ба Индиин хоорондо культурын ажал-ябуулагшадай делегацинуудые эльгээлсэхэ шухала байһаниие зааба.

Түгэсхэлдөө, Рамешвари Неру культурна холбоо барисаанай индийско-советскэ обществын зэргэдэ орохо ба тэрэниие «Индиин зориг эрмэлзэлгэ харуулхаар түлөөлэгдэһэн бодото орган» болгохо гэжэ индийскэ олониитые уряалба.

Һая Советскэ Союзда ошоод ерэһэн индийскэ уранзураашан Барада Укил конференци дээрэ үгэ хэлэжэ, советскэ арадай туйлалтанууд тухай хэлэбэ.

Сугларгашад советскэ посол М. А. Меньшиковэй хэлэһэн үгые халуунаар амаршалба.

Берлиндэ һайндэрэй жагсаалаар ябалга болоо

БЕРЛИН, ноябриин 29. (ТАСС). Ехэ Берлинэй демократическа магистрадай табан жэлэй ойтой дашарамдуулан мүнөөдэр Берлиндэ һайндэрэй жагсаалаар олон хүнэй ябалга болобо. Тэрээндэ Берлинэй 15 мянга гаран хүн хабаадаа. Городой заха хизаар бүриһөө демонстрантнуудай колоннонууд городской ратуша тээшэ шэглэн ошобо. Тэдэнэр ратушын урда тээ табигдаһан трибунын хажуугаар гараба. Трибуна дээрэ Германска Демократическа Республикын президент Вильгельм Пик, ГДР-эй премьер-министрын уялгануудые гүйсэдхэгшэ Вальтер Ульбрихт түрүүтэй правительствын гэшүүд, Ехэ Берлинэй обер-бургомистр Фридрих Эберт, СЕПГ-эй ЦК-гэй политбюрогой гэшүүд, демократическа партинуудай ба олониитын организацинуудай ажал-ябуулагшад байлсаба.

СССР-һээ Германида байгаа Верховно Комиссарай уялгануудые гүйсэдхэгшэ Б. П. Мирошниченко, СССР-һээ Берлиндэ байгаа Верховно Комиссарай түлөөлэгшэ Деньгин ба бусад трибуна дээрэ тэрэшэлэн байлсаба.

Ехэ Берлинэй обер-бургомистр Фридрих Эберт жагсаалаар ябагшадта хандан, амаршалгын үгэ хэлэбэ.

ҮСЭГЭЛДЭР БА МҮНӨӨДЭР

(Түгэсхэл)

**

Заводой хоолойнуудһаа баглагар хара утаан дээшээ гаража, арюун тэнгэридэ хайлан үгы болоно. Заводской түмэр зам дээгүүр вагонуудта ашаан тээгдэжэ байна. Олон зуутаад тонно минеральна үтэгжүүлгэнүүд, анилиновэ будагууд, азотно ба сернэ кислотанууд болон бусад химикадууд эндэһээ оронной бүхы заха хизаар худар үдэр бүри эльгээгдэнэ. Тэдээниие кооперативна полинуудай ажалшад, промышленна предприятинууд, заводской лабораторинууд ехээр хүлеэжэ байдаг.

Энэ хадаа болгарска табанжэлэй түрүүшын предприятиин—Димитровградтахи И. В. Сталинай нэрэмжэтэ химическэ комбинадай продукци мүн.

Табан жэлэй урда тээ эндэ городшье, энэ гоё һайхан комбинадшье байгаагүй. Мүнөө Балкануудтахи эгээ томо химическэ комбинат, шэнэ, болбосон түхэлтэй город эндэ бии болоо.

Буржуазна Болгарида бодото дээрээ химическэ промышленность байгаагүй. Орон дотор минеральна үтэгжүүлгэнүүд үйлэдбэрилэгдэдэггүй һэн. Советскэ мэргэжэлтэдэй проектээр ба тэдээнэй туһаламжаар бариигдаһан И. В. Сталинай нэрэмжэтэ химкомбинат мүнөө минеральна үтэгжүүлгэнүүдэй талаар хүдөө ажахын улам ургажа байгаа эрилтэнүүдые, химическэ продукциин талаар промышленностиин эрилтэнүүдые мүнөө хангана. Жэл хахадай турша дотор эндэхи коллектив комбинадай проектнэ хүсые бүрин ашаглахаһаа гадна, тэрээниие нилээд ехээр дабажа гараһан байна.

—Манай комбинадай продукциин удхашанар сэгнэшэгүй ехэ юм,—гэжэ тэрээнэй директор Георгий Павлов мэдүүлнэ. — Минеральна үтэгжүүлгэнүүд хадаа олон тонно нэмэлтэ ороохо тарян, мяхан, овощь, фруктнууд мүн. Энэ хадаа манай ороной хүсэжэ байдаг юумэнүүдые элбэг дэлбэг болгохо нүхэсэл мүн.

Бидэнэр минеральна үтэгжүүлгэнүүдые мүн арадай демократиин бусад оронуудта эльгээнэбди.

**

Болгариин олон зуун жэлэй гээгдэл улам бүри холодон ошожо байна. Дүрбэн жэлэй урда тээ имагта хүсэл ба проектнүүд дотор байһан юумэн мүнөө бодото дээрээ бэелүүлэгдээ. Ажалша хүнүүдэй мүнөөдэр хүсэжэ байһан юумэн үглөөдэр мүн лэ бэелүүлэгдэхэ байна.

Өөрынгөө залуу промышленностиие шэнэ техникээр зэбсэгжүүлхэ зуураа, Болгариин арад демократическа лагериин оронуудтай худалдаа наймаа үргэнөөр ябуулна. Болгарска арад өөрынгөө зохёон байгуулхы амгалан ажалай аша үрые: руда, минеральна үтэгжүүлгэнүүд, хүдөө ажахын продуктнууд болон бусад олон зүйлнүүдые хилын саадахи ханинартаа баяртайгаар, хуулита омогорхолтойгоор эльгээнэ.

Бүхы хайрсагууд, ашаанууд ба машинанууд дээгүүр «Болгарида хэгдээ» гэһэн богонихон аад ехэ удхатай гаршагууд харагдана.

П. Голубев.

Софи город.

Генеральна Ассамблейн VIII сесси

Генеральна Ассамблейн пленарна заседани

НЬЮ-ЙОРК, ноябриин 29. (ТАСС). Баруун-Урда Африка тухай асуудалаар резолюцинуудай хоёр проекттэй дүрбэдэхи комитедэй (харгалзалгын асуудалнуудые эрхилһэн) элидхэл Генеральна Ассамблейн үзэмжэдэ үсэгэлдэр табигдаба. ООН-эй Уставай эрилтэдэ зүришэжэ, Урда-Африканска Союзай правительство харгалзалгын уласхоорондын системэдэ тэрэниие оруулхаяа 8 жэлэй туршада арсажа байна.

ООН-эй зүбшөөлгүйгөөр, энэ территориин уласхоорондын статусые Урда-Африканска Союзай хубилгаха эрхэгүй байһаниие мэдэрһэн болобошье, энэ территориие харгалзалгын уласхоорондын системэдэ оруулхыень Урда-Африканска Союзай правительствые уялгалаагүй дүрбэдэхи комитедэй резолюциие ООН олонхи голосоор батална.

12 ороной делегацинууд, тэрэ тоодо СССР-эй, УССР-эй, БССР-эй, Польшын, Чехословакиин делегацинууд энэ резолюциие голосовалха үедэ һаналаа бариба.

Баруун-Урда Африкын территориие харгалзалгын уласхоорондын системэдэ оруулха тушаа Генеральна Ассамблейн урдын резолюцинуудые гэршэлһэн резолюциин хоёрдохи проектые Генеральна Ассамблей олонхи голосоор баталан абаа.

Тэрэнэй һүүлээр Ассамблей Экономическа ба Социальна Соведэй элидхэл тухай асуудалаар (Соведэй элидхэлэй дүрбэдэхи болон табадахи бүлэгүүд) гурбадахи комитедэй табиһан элидхэл ба хэдэн резолюци баталба.

Тэрэнэй һүүлээр, Генеральна Ассамблей «Бүхы зэбсэгтэ хүсэнүүдые ба бүхы зэбсэгжэлгые эмхитэй болголго, хизаарлалга ба тэгшэ хэмжээтэйгээр хороолго; буу зэбсэгүүдые хуряаха талаар Комиссиин элидхэл» гэһэн асуудалаар Политическэ комитедэй элидхэл ба резолюциин проектые хаража үзэбэ.

Буу зэбсэг хуряаха талаар Комиссиин элидхэлые Политическэ комитедтэ хаража үзэхэ үедэ, советскэ делегаци буу зэбсэг хуряаха талаар Комиссиин хүдэлмэриин хангалтагүй байһаниие заагаа гэжэ СССР-эй делегациин толгойлогшо А. Я. Вышинский мэдүүлбэ. Буу зэбсэг хуряаха комиссиин өөрынь элидхэл энэ баримта тухай гэршэлнэ.

Энэ комиссидахи США-гэй ба Англиин түлөөлэгшэд атомна болон хүнүүдые олоор хюдалгын бусад түхэлэй зэбсэгүүдые хорихо тухай ба зэбсэгжэлгэ хороохо тухай асуудалые американска разведкын тон ехээр һонирходог мэдээ суглуулха тухай асуудалаар һэлгэхэ зорилготой байгаа гэжэ олон тоото баримтанууд тодорхойгоор хэлэнэ гээд А. Я. Вышинский зааба. Гэбэшье, эдэ мэдээнүүд зэбсэгжэлгэ хороохо ба атомна зэбсэг хорихо талаар хэмжээ-ябуулганuудта ямаршье хамаагүй байна.

Бодото дээрээ, Политическэ комитедэй үмэнэһөө Ассамблейн үзэмжэдэ табигдаһан резолюци хадаа олон ехэ дутагдалнуудтай, 14 ороной резолюци гээшэ гэжэ Вышинский зааба. Энэ резолюциин гол дутагдалынь юуб гэхэдэ, тэрэ хадаа зэбсэгжэлгэ ба зэбсэгтэ хүсэнүүдые хороохо, атомна болон хүнүүдые олоор хюдалгын бусад түхэлэй зэбсэгүүдые хорихо ябадалда үнэхөөр шэглүүлэгдэһэн хэмжээ-ябуулганууддые бэлэдхэхэ ба бэелүүлхэ гэһэн шухала зорилгые огто алгасан гарана гэжэ Вышинский тэмдэглэбэ. Тэрэ хадаа атомна, водородно болон хүнүүдые олоор хюдалгын бусад түхэлэй зэбсэгүүдые хэрэглэлгэһээ болюулха ба хорихо, зэбсэгжэлгэ болон зэбсэгтэ хүсэнүүдые хороохо зорилготой хэмжээ-ябуулганууддые зохёохо талаар Генеральна Ассамблейн үмэнэ табигдаһан эрилтэдэ харюусанагүй.

Зэбсэгжэлгэ болон зэбсэгтэ хүсэнүүдые эмхитэй болгохо, хизаарлаха ба хороохо, хүнүүдые олоор хюдалгын зэбсэг хорихо түсэб тушаа хэлсээ шадаал һаа түргөөр туйлаха гэһэн бүгэдэниитын хүсэл оролдолго, ехэ һанаашалга бии юм гэжэ резолюциин энэ проектын нэгэдэхи пунктда юрэнхы үгэнүүдээр хэлэгдэнэ гэжэ Вышинский мэдүүлбэ. Гэбэшье, энэнь тон хангалтагүй байна гэжэ СССР-эй түлөөлэгшэ мэдүүлбэ.

Буу зэбсэгүүдые хуряаха талаар комиссиин амжалтатайгаар хүдэлмэрилхын тула дурадхаһан заһабаринуудыень буруушааһан ушарһаа, советскэ делегаци резолюциин энэ проектые Политическэ комитедтэ голосовалха үедэ һаналаа баряа гэжэ СССР-эй түлөөлэгшэ тэмдэглэбэ. Зэбсэгжэлтэ хороохо тухай асуудалаар делегацинуудай элдэб хараа бодолые бага зэргээр дүтэлүүлһэн зарим зүйлнүүдтэй байһан ушарһаань, резолюциин энэ проектые буруушаажа СССР-эй делегаци голосоваалаагүй гэжэ А. Я. Вышинский хэлэбэ.

Тэрэнэй һүүлээр США-гэй, Чехословакиин ба Югославиин түлөөлэгшэд үгэ хэлэбэ.

Удаа тээнь, Политическэ комитедэй резолюциин проектые ба тэрээндэ СССР-эй делегациин оруулһан заһабаринуудые голосовалба. Комитедэй резолюциин проект тус тус параграфуудаар голосовалагдаба. Энэ проектын нэгэдэхи параграф нэгэн һаналаар абтаба. Тэрэ иигэжэ хэлэнэ: «Зэбсэгжэлгэ хуряаха тухай асуудал хаража үзэхэ талаар Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида тохогдоһон харюусалгата зорилгые гэршэлэн, Генеральна Ассамблей иигэжэ хараалхые шухала гэжэ мэдүүлнэ:

а) бүхы зэбсэгтэ хүсэнүүдые ба бүхы зэбсэгжэлгые эмхитэй болгохо, хизаарлаха ба тэгшэ хэмжээгээр хороохо,

в) атомна, водородно ба хүнүүдые олоор хюдалгын бусад түхэлэй зэбсэгүүдые хэрэглэлгэһээ болюулха ба хорихо.

с) атомна зэбсэг хорихо ябадал хангахын тула, имагтал амгалан зорилгоор атомна энерги хэрэглэлгые хангахын тула атомна энергидэ уласхоорондын эршэмтэй хиналта тогтоохо, тиихэдээ бүхы программа хадаа уласхоорондын шанга хиналта доро, мүн амгалан байдалдань аюул тохёолдохо гэжэ нэгэшье гүрэнэй айхагүй байхаар бэелүүлэгдэхэ ёһотой».

Голосованиин үедэ советскэ дурадхалнуудые хэдэн делегаци дэмжэһэн болобошье буруушаагдаа. Олохон делегацинууд голосованиин үедэ һаналаа бариба. СССР-эй, УССР-эй, БССР-эй, Польшын ба Чехословакиин делегацинууд энэ проектые голосовалха үедэ һаналаа бариба.

Паньмыньчжоньдохи хэлсээнүүд

ПЕКИН, ноябриин 29. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондент политическэ конференци тушаа Паньмыньчжоньдохи хэлсээнүүдтэ хабаадагша корейско-хитадай делегациин коммюнике дамжуулба.

Ноябриин 28-да зүблэхэ зүйлэй нэгэдэхи пункт тушаа болоһон подкомитедэй заседани дээрэ корейско-хитадай талын түлөөлэгшэ Ки Сук Бок хадаа политическэ конференцидэ нейтральна гүрэнүүдэй хабаадалга тухай асуудалаар өөрынгөө хараа бодолые нүгөө талын тайлбарилхые дахин дурадхаба гэжэ коммюнике соонь хэлэгдэнэ.

Политическэ конференцидэ нейтральна гүрэнүүдэй хабаадалга тухай гол асуудалаар нүгөө тала сэхэ харюу үгэхээ зайсана гэжэ Ки Сук Бок хэлэбэ. Хэрбээ голосой эрхэгүй ажаглагшад политическэ конференцидэ уригдаа һаа, тэдэнэр политическэ конференцидэ хабаадагша гэшүүдэй юрын эрхэнүүдые эдлэхэ ёһогүй юм гэжэ тэрэ тала тоолоно. Тиимэ хараа бодол политическэ конференцидэ нейтральна гүрэнүүдэй хабаадалга тухай асуудалые шиидхэлгэдэ яажашье туһалхатүй байна.

Корейско-хитадай делегаци асуудалые зүбөөр шиидхэхын тула делегацинуудай бүрин составаараа заседани хэхые дурадхаһан ба энэ заседани дээрэ шэнэ дурадхал табиха гэжэ зааһан байна.

Нүгөө тала делегацинуудай бүрин составаараа хэхэ заседаниие ноябриин 30-да үнгэргэхэ гэһэн дурадхалые зүбшөөбэ.

Эблэрэлгэ тушаа сэрэгэй комиссидахи корейско-хитадай делегациин коммюнике

ПЕКИН, ноябриин 30. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондент Кеходоной райондо корейско-хитадай талын демилитаризованно зоные американска талын буудаһан тухай сэрэгэй комиссидахи корейско-хитадай делегациин коммюнике дамжуулба.

Эблэрэлгэ тушаа сэрэгэй комиссиин заседани дээрэ корейско-хитадай тала хадаа эблэрэлгэ тухай хэлсээе американска талын иигэжэ шэнээр эбдэһэн ябадалда эсэргүү протест мэдүүлһэн ба иимэ ябуулгануудые хойшодоо дабтахагүй гэжэ найдуулхыень американска талаһаа эриһэн байна.

Шангаар үхибүүд энеэлдэн
Шагша табилдан хүхилдэнэ.
Газаагаа, миил гүбөөхэн дээр,
Шарга, санаараа һолжорно.

Шуурган шэнгеэр хиидэнэ,
Шубуун шэнгеэр ниидэнэ...
Ягаа улаахан хасартайнууд,
Ягаа хөөрхэн бэ, үхибүүдүүд!

Үбэл болобо

(Фенологой тэмдэглэл)

Ноябриин хоёрдохи хахадһаа гол горхонууд, нуурнууд хүрэжэ, түрүүшын саһан оробо. Тиин Байгал шадарай шэрүүн үбэл болобо. Шэмэрүүн хүйтэн болоходо шаазгай, турлаат болон бусад шубууд тэжээл бэдэржэ һуурин газарнуудта дүтэлнэ.

Республикын колхозуудай тэгүүд, полинууд дээрэ торхирууннууд, жэжэ борбилоонууд бүлэг бүлэгөөрөө ниидэжэ, ороохо тарянай үлэгдэлнүүдые түүжэ эдеэлнэ.

Ой тайгада үнэтэ арһатай ангуудые, һойр, хүдүү гэхэ мэтын шубуудые агналга үргэлжэлһөөр. Саһа багатай, нэмэри дулаан газарнуудта гүрөөһэд байрлана.

Хара тарян ба олон жэлэй ногоон саг соотоо, һайн үедэ саһанда хушагдаа. Тэдэнэй саашадаа һайнаар ургахын тула ойрын сагта саһа ехээр тогтоохо гээшэ тон ехэ хашанартай.

Үбэлэй ерэхэтэй сасуу малшадай хүдэлмэри улам ехэ болоно. Үбэл болон элдэб тэжээлнүүдые зөө... хүдэлмэри эхилээ. Колхозууд хаб... райнгаа тарилгада эртээнһээ бэлд... нэ. Ороохо тарягаа сэбэрлэжэ, ... рэнэй хэр зэргээр ургаха байһ... шалгана. Мүн ерэхэ жэлдэ үн... ургаса хуряахын тула агротехни... кэ хэмжээ-ябуулганууд үнгэргэ... жэ байна.

Республикын МТС-үүд хү... ажахын машинануудаа, прицеп... зэр зэмсэгүүдээ заһабарилгын ... дэлмэри ябуулжа байна. Гад... механизаторнууд бэлэдхэгдэнэ.

И. Котов

Оёдолой шэнэ машинанууд

«Кооператор-комсомолец» гэжэ олзоборилгын артель Подольско механическа заводто үйлэдбэрилэгдэһэн «К—22» маркын оёдолой шэнэ машинануудые абаба. Иимэ машина нимгэн ба хүбэн хабшаһан юумэнүүдые нэгэ жэгдээр, һайн шанартайгаар оёно. Тиин ажал бүтээсэ нилээд дээшэлээ.

Е. Бугатова, М. Бадмаева, Копыловская, Е. Медведева гэгшэ... иимэ машинаар хүдэлмэрилхэ з... раа, даалгабаря голодһогүйгөө 120—140 процент дүүргэнэ.

Д. Климов

Шуубэри түлэгдэнэ

Улан-Удын № 301 центральна нөөсэлгын касса СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ урьһаламжаар (1951 ондо гараһан) гурбан үдэрэй туршада 250 мянга гаран түхэригэй шуубэри урьһаламжа баригшадта түлэбэ.

Энэ оной октябрь, ноябрь һар... нуудай туршада тус нөөсэл... касса гүрэнэй урьһаламжаар ... мянга гаран түхэригэй шууб... ажалшадта түлэһэн байна.

Н. Петров

СПОРТ

##Ород хоккейгээр городой кубок абахын түлөө

Ноябриин 29-дэ БМАССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэород хоккейгээр Улан-Удэ городой кубок абахын түлөө мүрысөөнэй хахад финал болобо. Эндэ «Спартагай», «Байкалай», ПВЗ-гэй «Локомотивай» 1-дэхи ба 2-дохи командануud уулзаа. «Спартагай» ба ПВЗ-гэй «Локомотив» обществын 2-дохи командануудай хоорондо мүрысөөн боложо, спартагайхид шанга добтолго хэбэ. Доб... логшо команда эмхитэй һайн... наадаһанай ашаар 16:1 тоотойгоо... илалта туйлаба. Удаань «Байкала... ба ПВЗ-гэй «Локомотивай» 1-д... командануud поли дээрэ гараба. ... уулзалга ехэ һонирхолтойгоор ... гэрөө. Мүрысөөндэ локомотивай... «Байкалай» командые 3:1 тоот... гоор шүүһэн байна.

Е. Николаев

Шатар

Шатараар Облпрофсоведэй кубок абахын түлөө мүрысөөн үнгэрэгшэ суббото ба амаралтын үдэрнүүдтэ болобо.

Мүрысөөндэ багшанарай профсоюзай хоёрдохи команда культурын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай гурбадахи командые шүүгээ.

Дунда һургуулинуудай багшанарай ба гүрэнэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзуудай шатаршадай уулзалга үсэд шанга тулалдаагаар үнгэрөө. Эсэстэ 4:1 тоотойгоор багшанарай команда илалта туйлаа.

ПВЗ-гэй шатаршад механизированнэ шэлэй заводой командые амарханаар шүүгээ.

«Урожай» обществын ба культурын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай командануудай уулзалга ехэ һонирхолтойгоор үнгэрбэ. Культурын хүдэлмэришэдэй командада шатараар мастерай кандидат А. Сумкин, 1-дэхи разряднигууд—Цыденов, Сергеев, Санжиев ба 2-д... разрядница Бадмацыренова, «У... жай» обществын командада 1-д... разряднигууд Чимидун, В. Ма... лов, 2-дохи разряднигууд А. Ма... лов, Воронцов болон Улан-Удэ ... родой чемпионка Гармаева гэгш... хабаадалсаа.

Тус уулзалгада Чимидун һа... байдалтай байтараа алдуу гар... жа, Сумкинда шүүгдэбэ. В. Ма... лов—Цыденов, А. Мамилов— С... геев гэгшэдэй партинууд тэнс... гээр дүүрээ. Воронцов Санжиев... Бадмацыренова Гармаевада шүү... дэһэн байна. Иигэжэ, культур... хүдэлмэришэдэй профсоюзай ... манда 3:2 тоотойгоор илалта т... лаа. Мүн культурын хүдэлмэрил... шэдэй 2-дохи команда багшанар... 2-дохи командые шүүгээ.

Редакторай орлог...
Д. Л. ЛОБСАНОВ

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23, партийной жизни, сельского хозяйства—10-17, пропаганды в переводов—6-84, культуры в быта, промышленности —4-52, мест. информации в писем—11.05. Для междугородных переговоров—16.

Н—00692. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР.